Lietas arhīva Nr. CA-0141-22/11
ECLI:LV:ZAT:2022:0519.C73353321.16.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2022.gada 19.maijā

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Aigars Sniedzītis
tiesnese Daina Baltā
tiesnesis Raimonds Rinčs

rakstveida procesā izskatīja civillietu Luminor Bank AS prasībā pret /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ par parāda piedziņu, pirkuma līgumu un dāvinājuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem sakarā ar Luminor Bank AS apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2021.gada 22.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja ārvalsts komersants Luminor Bank AS cēlusi tiesā prasību pret atbildētājiem /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ par parāda piedziņu, pirkuma līgumu un dāvinājuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem, kur, lūdza tiesu:

1) piedzīt no /pers. A/ par labu prasītājai no 2005.gada 11.marta Aizdevuma (kredīta) līguma Nr./numurs/(turpmāk – Aizdevuma līgums) izrietošo parādu 86 126,60 *euro*, kas sastāv no pamatsummas parāda;

2) atzīt par spēkā neesošiem starp /pers. A/ un /pers. C/ 2011.gada 10.septembrī un 2011.gada 11.septembrī noslēgtos pirkuma līgumus par nekustamā īpašuma /adrese A/, pārdošanu /pers. C/;

3) atzīt par spēkā neesošiem starp /pers. A/ un /pers. C/ 2011.gada 10.septembrī un 2011.gada 11.septembrī noslēgtos pirkuma līgumus par nekustamā īpašuma /adrese B/, pārdošanu /pers. C/;

4) atzīt par spēkā neesošu starp /pers. C/ un /pers. B/ 2017.gada 10.decembrī noslēgto dāvinājuma līgumu par nekustamā īpašuma /adrese A/, dāvināšanu /pers. B/;

5) atzīt par spēkā neesošu starp /pers. C/ un /pers. B/ 2017.gada 10.decembrī noslēgto dāvinājuma līgumu par nekustamā īpašuma /adrese B/, dāvināšanu /pers. B/;

6) atzīt prasītājas tiesības vērst piedziņu uz nekustamajiem īpašumiem /Nosaukums A/un /Nosaukums B/, lai dzēstu no Aizdevuma līguma izrietošo parādu 86 126,60 *euro*;

Prasības pieteikumā norādīti turpmāk minētie apstākļi.

[1.1] 2005.gada 11.martā starp Nordea Bank Finland Plc un /pers. A/ noslēgts Aizdevuma līgums, saskaņā ar kuru banka izsniedza atbildētājai kredītu 32 000 *euro* ēkas būvniecībai nekustamajā īpašumā.

2014.gada 1.aprīlī Nordea bank Finland Plc nodeva Nordea Bank AB savu bankas komercdarbību Latvijā. 2017.gada 1.oktobrī Nordea Bank AB ir nodevusi AS DNB Banka savu bankas komercdarbību Latvijā. 2017.gada 2.oktobrī AS DNB Banka nosaukums mainīts uz Luminor Bank AS. 2019.gada 2.janvārī Luminor Bank AS kā pievienojamā sabiedrība pārrobežu apvienošanas rezultātā tikusi pievienota pie Luminor Bank AS Igaunijā kā iegūstošās sabiedrības, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas tā Latvijas filiāle.

[1.2] Starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgti Aizdevuma līguma grozījumi.

[1.3] No Aizdevuma līguma izrietošo saistību izpilde bija nodrošināta ar ķīlas tiesību (hipotēku) uz nekustamo īpašumu/adrese C/, par ko 2005.gada 11.martā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts Hipotēkas līgums kā pielikums Aizdevuma līgumam Nr./numurs/.

[1.4] Lai gan pirmie Aizdevuma līguma restrukturizācijas grozījumi starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgti jau 2007.gadā – Grozījumi Nr.4, un no tā laika aizņēmēji maksāja samazinātos ikmēneša maksājumus, sākot ar 2012.gada 31.augustu aizņēmēji sāka kavēt maksājumus, kuri viņiem ik mēnesi bija jāveic. Pamatojoties uz Aizdevuma līguma Vispārīgo noteikumu 7.2.1.punktu, ar 2012. gada 22. novembra vēstuli prasītāja informēja aizņēmējus par izveidojušos parādu 2782,60 *euro* un pieprasīja parādu apmaksāt līdz 2012.gada 22.decembrim. Brīdinājumu aizņēmēji saņēma 2012.gada 26.novembrī, tomēr parādu nesamaksāja, kā rezultātā 2012.gada 28.decembrī prasītāja vienpusēji atkāpās no Aizdevuma līguma un aizņēmējiem iestājies pienākums samaksāt visu neatmaksāto naudu 232 704 *euro* apmērā.

[1.5] 2013.gada 20.maijā Ieķīlātais īpašums tika pārdots bez izsoles, kā rezultātā 2013.gada 29.jūlijā prasītāja saņēma naudas līdzekļus no ieķīlātā īpašuma pārdošanas 142 287,18 *euro*, kas tika novirzīti procentu parāda 820,68 *euro* dzēšanai un aizdevuma pamatsummas daļējai dzēšanai 141 466,50 *euro* apmērā. Tādējādi, pēc minēto naudas līdzekļu saņemšanas, aizņēmēju parāds pēc aizdevuma līguma bija 89 956,59 *euro*.

[1.6] Ar Jelgavas tiesas 2015.gada 24.aprīļa spriedumu pasludināts atbildētāja 2 maksātnespējas process, kura ietvaros prasītāja atguva naudas līdzekļus 2979,99 *euro*, kā rezultātā no Aizdevuma līguma izrietošais parāds samazinājās līdz 86 126,60 *euro*. Ar Jelgavas tiesas 2017.gada 29.septembra spriedumu atbildētāja 2 maksātnespējas process tika izbeigts, atbrīvojot atbildētāju 2 no atlikušajām neizpildītām saistībām.

Atbildētāja parādu nav samaksājusi un parāds ir 86 126,60 *euro,* kas sastāv no pamatsummas parāda. Tā kā atbildētājs 2, saskaņā ar Maksātnespējas likumu, ir atbrīvots no atlikušajām neizpildītajām saistībām, prasītāja lūdz piedzīt parādu no atbildētājas.

[2] Konstatēts, ka 2011.gadā, tas ir, laikā, kad aizņēmējiem jau pastāvēja grūtības Aizdevuma atmaksā, un neilgi pirms tam, kad prasītāja vienpusēji atkāpās no Aizdevuma līguma, atbildētāja ir atsavinājusi divus sev piederošos nekustamos īpašumus savai vīramātei /pers. C/ (turpmāk – atbildētāja 3), noslēdzot ar viņu pirkuma līgumus.

Savukārt, 2017.gada beigās, uzreiz pēc tam, kad atbildētājs 2 maksātnespējas procesa ietvaros tika atbrīvots no atlikušajām neizpildītajām saistībām pret prasītāju, atbildētāja 3 atdāvināja šos nekustamos īpašumus savam dēlam – atbildētājam 2, noslēdzot ar viņu dāvinājuma līgumus.

Izvērtējot abu nekustamo īpašumu atsavināšanas gadījumus, secināms, ka tie ir atsavināti ar mērķi izvairīties no saistību izpildes pret prasītāju, pasargājot nekustamos īpašumus no piedziņas vēršanas, bet saglabājot ģimenē, respektīvi, savā faktiskajā lietošanā. Prasītāja uzskata noslēgtos nekustamo īpašumu atsavināšanas līgumus par fiktīviem un spēkā neesošiem no darījumu noslēgšanas brīža.

[2.1] 2007.gada 1.novembrī atbildētājai nostiprinātas īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/. Pamatojoties uz 2011.gada 10.septembrī un 2011.gada 11.septembrī starp atbildētāju un atbildētāju 3 noslēgtajiem pirkuma līgumiem (turpmāk abi līgumi kopā – Pirkuma līgums 1) atbildētāja pārdeva divās daļās sev piederošo /Nosaukums A/ atbildētājai 3 par kopējo maksu 2500 LVL (3557,17 *euro*). Atbildētājai 3 īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/ nostiprinātas 2012.gada 15. novembrī, kas ir gadu pēc Pirkuma līguma 1 noslēgšanas, ko var uzskatīt par netipisku pircēja rīcību nekustamā īpašuma atsavināšanas darījumā. Pie tam, nostiprinājuma lūgumi zemesgrāmatā iesniegti neilgi pirms prasītājas vienpusējās atkāpšanās no Aizdevuma līguma.

2009.gada 7.decembrī atbildētājai nostiprinātas īpašuma tiesības uz /Nosaukums B/. Pamatojoties uz 2011.gada 10.septembrī un 2011.gada 11.septembrī starp atbildētāju un atbildētāju 3 noslēgtajiem pirkuma līgumiem (turpmāk abi līgumi kopā – Pirkuma līgums 2) atbildētāja pārdeva divās daļās sev piederošo /Nosaukums B/ atbildētājai 3 par kopējo maksu 1810 LVL (2192,70 *euro*). Atbildētājai 3 īpašuma tiesības uz /Nosaukums B/ nostiprinātas 2012.gada 16.novembrī, kas ir gadu pēc Pirkuma līguma 2 noslēgšanas.

2017.gada 10.decembrī starp atbildētāju 3 un atbildētāju 2 tika noslēgts dāvinājuma līgums (turpmāk – Dāvinājuma līgums 1), saskaņā ar kuru atbildētāja 3 atdāvināja savam dēlam – atbildētājam 2, /Nosaukums A/. Tāpat šajā datumā starp tām pašām pusēm noslēgts otrs dāvinājuma līgums (turpmāk – Dāvinājuma līgums 2), saskaņā ar kuru atbildētāja 3 atdāvināja atbildētājam 2 sev piederošo /Nosaukums B/.

[2.2] Atbildētāja 2 īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/nostiprinātas 2018.gada 4.janvārī, savukārt uz /Nosaukums B/2018.gada 5.janvārī. Nekustamos īpašumus atbildētājs 2 ieguvis savā īpašumā uzreiz pēc tam, kas ar tiesas spriedumu izbeigts atbildētāja 2 maksātnespējas process.

No notikumu hronoloģijas ir skaidri redzams, ka aizņēmēji, iestājoties finansiālajām grūtībām, uz pirkuma līgumu pamata atsavināja atbildētājai piederošos nekustamos īpašumus savam ģimenes loceklim, izvairoties no prasītājas prasījumu vēršanas pret tiem, bet paturot mantu ģimenē. Savukārt, uzreiz pēc tam, kad atbildētājam 2 tika izbeigts maksātnespējas process, nekustamos īpašumus uz dāvinājuma līgumu pamata ieguvis atbildētājs 2, pret kuru prasītāja vairs nevar izlietot savas prasījuma tiesības. Līdz ar to var izdarīt pamatotu secinājumu, ka nekustamo īpašumu atsavināšanas mērķis bija izvairīšanās no saistību izpildes pret prasītāju, saglabājot nekustamos īpašumus aizņēmēju īpašumā.

[2.3] Prasītāja uzskata, ka ir vairākas pazīmes, kas norāda uz darījumu fiktīvo raksturu un darījuma dalībnieku nelabticīgo rīcību.

Atbildētāja nekustamos īpašumus pārdeva, kad jau pastāvēja grūtības aizdevuma atmaksā, jo nekustamo īpašumu atsavināšanas laikā bija neizpildītas saistības pret prasītāju, un jau sākot ar 2008.gada decembri aizņēmējiem sākušās finansiālas problēmas un grūtības aizdevuma atmaksā, un kas turpinājās līdz 2012.gada 22.decembrim, kad prasītāja atkāpās no Aizdevuma līguma. Aizņēmēji apzinājās, ka prasītāja varēs vērst piedziņu pret visu aizņēmēju mantu, un, lai izvairītos no piedziņas vēršanu uz /Nosaukums A/un /Nosaukums B/, atbildētāja tos atsavināja.

Nekustamie īpašumi ir atsavināti saistītajai personai – atbildētāja 2 mātei. Prasītāja uzskata, ka noslēgtie līgumi visdrīzāk noslēgti ar atpakaļejošiem datumiem, par ko liecina apstāklis, ka Pirkuma līgumi ir noslēgti 2011.gada septembrī, savukārt nostiprinājuma lūgumi zemesgrāmatā iesniegti 2012.gada novembrī, tas ir, neilgi pirms prasītājas vienpusējās atkāpšanās. Par nekustamo īpašumu fiktīvo raksturu var liecināt arī tas, ka uz /Nosaukums A/nostiprināta nomas tiesība uz visu nekustamo īpašumu līdz 2026.gada 1.janvārim par labu SIA "/Nosaukums D/" (turpmāk – Sabiedrība), kuras valdes locekle ir atbildētāja, bet prokūrists ir atbildētājs 2. /Nosaukums A/tiek izmantotas komercdarbībā, un pārdošana nav mainījusi faktisko situāciju, jo atbildētāja joprojām /Nosaukums A/izmanto savām vajadzībām.

Nekustamie īpašumi ir atsavināti par ekonomiski neizdevīgu pirkuma maksu. /Nosaukums A/pirkuma maksa bija 2500 LVL 6 (3557,18 *euro*), kas ir aptuveni 14% no /Nosaukums A/kadastrālās vērtības – 17 885 LVL (25 448,06 *euro)*. Pirkuma līgumos paredzēta pirkuma maksas samaksas kārtība var liecināt par to, ka patiesībā pārdevēja nemaz nav saņēmusi pirkuma maksu. /Nosaukums B/pirkuma maksa bija 1810 LVL (2575,40 *euro*) savukārt /Nosaukums B/kadastrālā vērtība bija 1749 LVL (2488,60 *euro*). Jāņem vērā, ka parasti nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība ir ievērojami zemāka par tirgus vērtību, līdz ar ko jāsecina, ka pirkuma līgumos noteiktās pirkuma maksas bija daudzkārt zemākas par to summu, ko būti bijis iespējams saņemt par abu nekustamo īpašumu pārdošanu brīvā tirgū.

Nekustamie īpašumi ir atdāvināti aizņēmējas laulātajam atbildētājam 2 pēc tam, kad viņš ticis atbrīvots no neizpildītajām saistībām. Nekustamie īpašumi zemesgrāmatā reģistrēti kā atbildētāja 2 atsevišķa manta, pamatojoties uz starp atbildētāju un atbildētāju 2 2000.gada 31.oktobrī noslēgto laulības līgumu par mantas šķirtību. Sākotnēji atbildētājai uzņemoties saistības pret prasītāju, nekustamie īpašumi zemesgrāmatā bija reģistrēti kā atbildētājas atsevišķa manta, savukārt aizņēmēju juridisku darbību rezultātā nekustamie īpašumi kļuvuši par atbildētāja 2 atsevišķu mantu, pret kuru prasītāja vairs nevar izlietot savas prasījuma tiesības.

[2.4] Prasītājai ir pamats uzskatīt, ka noslēgtie līgumi ir fiktīvi darījumi, jo neviens no atbildētājiem nav vēlējies tiesiski saistīties, bet tikai radīt priekšstatu trešajām personām par noslēdzamo darījumu nopietnību. Apstākļu kopums norāda uz aizņēmēju negodīgu un apzinātu izvairīšanos no parāda segšanas pienākuma, līdz ar to aizņēmēju rīcība ir pretēja labai ticībai.

[2.5] Prasītājas ieskatā, atbildētāja 3 un atbildētāja 2 ir atzīstami par ļaunticīgiem nekustamo īpašumu ieguvējiem tādēļ, ka atbildētāja 3, būdama atbildētāju tuvs radinieks, apzinājās ar kādu nolūku iegūst savā īpašumā (formāli) nekustamos īpašumus – lai pasargātu tos no prasītājas prasījuma apmierināšanas. Savukārt atbildētājs 2, būdams atbildētājas laulātais un prasītājas parādnieks, apzinājās ar kādu nolūku atbildētāja atsavināja sev piederošos nekustamos īpašumus, kā arī līdzdarbojās, vispirms izmantojot maksātnespējas procesu atbrīvojoties no savām saistībām pret prasītāju, un pēc tam iegūstot īpašuma tiesības uz nekustamajiem īpašumiem, tādējādi padarot apgrūtinātu vai pat neiespējamu prasītājas prasījumu apmierināšanu no aizņēmēju mantas. Prasītāja uzskata, ka aizņēmēji, konkrētajā gadījumā, ir izmantojuši juridisku fikciju, lai izvairītos no parāda piedziņas.

[3] Ar Zemgales rajona tiesas tiesneses 2021. gada 26. marta lēmumu apmierināts pieteikums par prasības nodrošināšanu civillietā.

[4] 2021.gada 27.aprīlī tiesā saņemti /pers. C/ rakstveida paskaidrojumi, kur atbildētāja 3 norāda, ka prasību neatzīst.

Paskaidrojumi satur turpmāk minēto.

[4.1] Uzskata, ka ar savu naudu var rīkoties kā grib. 2007.gada 30.janvārī pārdevusi /pers. D/ sev piederošo īpašumu /adrese D/, un ieguvusi 50 000 *euro*. Daļu naudas 46 600 *euro* /pers. D/ pārskaitījis uz vedeklas /pers. A/ kontu. Pārējo iedevusi skaidrā naudā pirms aizdevuma līguma parakstīšanas, no naudas ko kā rokas naudu par darījumu iedeva /pers. D/. Ar savu vedeklu noformējusi privātu aizdevuma līgumu. Apmēram pēc gada situācija ģimenē kļuva saspīlēta, un atbildētāja 3 nolēma pārcelties uz pansionātu.

[4.2] 2010.gadā sākusi pieprasīt parāda atmaksu no vedeklas, jo vēlējusies uzbūvēt māju. 2011.gadā vienojušās, ka vedekla dzēsīs savu parādu, pārdodot atbildētājai 3 savus zemes īpašumus, jo pretējā gadījumā būtu vērsusies tiesā. Atbildētājai 3 nebija iebildumu, ka zemes daļa ir izīrēta.

[4.3] 2011.gada 11.septembrī atbildētāja pārdeva atbildētājai 3 zemes īpašumus par parādu 50 000 *euro*. Atbildētāja 3 izņēma būvatļauju un apmaksāja būvprojektu, un plānoja iekopt zemi. Pagāja gadi, palikusi vārgāka un nolēmusi īpašumus uzdāvināt savam dēlam, ko viņš ar pateicību pieņēma. Lūdz tiesu izbeigt tiesvedību pret viņu.

[5] 2021.gada 27.aprīlī tiesā saņemti /pers. B/ rakstveida paskaidrojumi, kur atbildētājs 2 norāda, ka pilnībā neatzīst prasību.

Paskaidro, ka viņam ir 2000.gada 31.oktobra laulāto mantas šķirtības līgums, atbildētājam 2 dzēstas parāda saistības pret banku. Lūdz izbeigt tiesvedību un atcelt ierobežojumus viņa īpašumiem.

[6] 2021.gada 14.maijā tiesā saņemti atbildētājas pilnvarotās personas zvērināta advokāta Jāņa Mucenieka rakstveida paskaidrojumi, kur tiek norādīts, ka prasītāja nav ievērojusi radušos noilgumu.

Papildus norāda šādus argumentus.

[6.1] Prasītāja ir komersants un no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā. Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par atgādinājumu nosūtīšanu atbildētājai, tādējādi lietā nav pierādījumu par prasītājas iesniegtu un atbildētājas saņemtu atgādinājumu, kas pārtrauktu radušos noilgumu.

[6.2] 2007.gada 30.janvārī starp atbildētāju 3 kā aizdevēju un atbildētāju kā aizņēmēju tika noslēgts aizdevuma līgums par 50 000 *euro* aizdevumu. 2011.gadā atbildētāja 3 sāka pieprasīt parāda atgriešanu, tādēļ atbildētāja un atbildētāja 3 vienojās par /Nosaukums A/u n /Nosaukums B/atsavināšanu, lai atbildētāja 3 neceltu tiesā prasību. Minētais darījums atbildētājai un atbildētājai 3 bija izdevīgs, jo 2011.gada septembrī, nekustamo īpašumu krīzes dēļ, minētie nekustamie īpašumi bija zaudējuši savu agrāko vērtību, taču pārdodot abus īpašumus atbildētājai 3, atbildētāja pilnībā dzēsa savas saistības ar atbildētāju 3. Šo saistību dzēšana atbildētājai deva iespēju vairāk naudas līdzekļus veltīt prasītājas aizdevuma atmaksas veikšanai.

[6.3] Lietā nav pierādījumu par atbildētājas vai atbildētājas 3 nelabticīgu rīcību. Turklāt lietā nav pierādījumu, ka atbildētāja 3 abu darījumu slēgšanas brīdī būtu zinājusi par atbildētājas saistībām ar prasītāju. No pirkuma līgumu noslēgšanas apstākļiem nav konstatējams prasītājas norādītais darījuma dalībnieku mērķis – atsavināt nekustamo īpašumu, lai izvairītos no parādu samaksas prasītājai un pasargātu atbildētājas īpašumus no piedziņas. Nav konstatējami tādi apstākļi, kas apstiprinātu prasītājas apgalvojumu, ka pirkuma līgumi būtu noslēgti izskata pēc.

[6.4] Prasītājas subjektīvie pieņēmumi par atbildētājas un atbildētājas 3 abiem pirkuma darījumiem ir atstājami bez vērības, jo prasītāja prasībā norādītos apsvērumus pauž pieņēmumu formā, bez objektīvu pierādījumu pamatojuma.

[7] 2021.gada 14.maijā tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kur norādīts, ka prasību neatzīst pilnībā, uzskata to par nepamatotu un prettiesisku. Saskaņā ar prasījuma noilgumu prasītājai zūd jēga uzturēt prasību par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Paskaidrojumos minēti šādi argumenti.

[7.1] Sakarā ar atbildētāja 2 slimību un iegūto invaliditāti, attiecības ar atbildētāju 3 kļuva saspīlētas, un atbildētāja 3 nolēma doties uz pansionātu. Pēc kāda laika viņa vēlējās atgriezties uz /vieta/, un lai to varētu realizēt, viņa pieprasīja atgriezt parādu pilnā apmērā. Tā kā atbildētāja bija parādā bankai, tad naudu atbildētājai 3 atgriezt nevarēja. Lai mazinātu izdevumus un nepasliktinātu savu finansiālo stāvokli, atbildētāja piekrita pirmstiesas noregulējumam un pārdeva par kadastrālo vērtību īpašumus /Nosaukums A/un /Nosaukums B/. Uzskata to par tā brīža izdevīgu darījumu. Tolaik šie īpašumi kļuva bezvērtīgi, un lauksaimniecības zeme bija kļuvusi pilnīgi bezvērtīga.

[7.2] Maldīgs ir prasītājas apgalvojums, ka pirkuma līgumi ir fiktīvi un spēkā neesoši. Pēc pirkuma līgumu parakstīšanas, atbildētāja nesekoja, kad atbildētāja 3 reģistrēja savas īpašuma tiesības zemesgrāmatā. Kā arī Atbildētājai nav saistoši darījumi starp atbildētāju 3 un atbildētāju 2.

Īpašumu atsavināšanas mērķis ir parāda dzēšana pret kreditoru atbildētāju 3.

[8] 2021.gada 31.maijā tiesā saņemta prasītājas atsauksme uz atbildētāja 2 un atbildētājas 3 paskaidrojumiem, kur prasītāja norāda, ka atbildētāja 3 saviem paskaidrojumiem nav pievienojusi dokumentu, kas apliecinātu naudas nodošanu atbildētājai. Uzskata, ka atbildētāja 3, iesniedzot tiesā ar atbildētāju noslēgto Aizdevuma līgumu, nav pierādījusi, ka aizdevusi atbildētājai 50 000 *euro*. Prasītāja uzskata atbildētāja 2 un atbildētājas 3 iebildumus par nepamatotiem.

[9] 2021.gada 19.jūnijā tiesā saņemta prasītājas atsauksme par atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem, kur prasītāja norāda, ka kritiski vērtē apgalvojumu, ka lietā ir iestājies noilgums.

[10] Ar Zemgales rajona tiesas 2021.gada 22.oktobra spriedumu prasītājas prasība apmierināta daļēji.

Tiesa nosprieda piedzīt no /pers. A/ par labu ārvalsts komersantam Luminor Bank AS no 2005.gada 11. marta Aizdevuma (kredīta) līguma Nr./numurs/ un attiecīgiem līguma grozījumiem izrietošo aizdevuma parāda pamatsummas parādu 86 126,60 *euro* un tiesas izdevumus 2134,48 *euro*, un noraidīt prasību par darījumu atzīšanu par spēkā neesošiem.

Atcelt ar Zemgales rajona tiesas tiesnese s 2021.gada 26.marta lēmumu piemēroto prasības nodrošinājuma līdzekli – ķīlas tiesības atzīmes ierakstīšanu par labu Luminor Bank AS /vieta/pagasta zemesgrāmatas nodalījumā /numurs/Nr./numurs/, uz /pers. B/, personas kods /personas kods/, piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra numurs /kadastra numurs A/, un /vieta/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/, uz /pers. B/, personas kods /personas kods/, piederošo nekustamo īpašumu /adrese B/, kadastra numurs /kadastra numurs B/, prasības summas 86 126,60 *euro* apmērā.

Pirmās instances tiesas spriedumā, kas attiecas uz pārsūdzēto daļu un ar kuru ir prasība noraidīta, norādīti šādi argumenti.

[10.1] Atzīstamas prasītājas prasības tiesības pret atbildētājiem, jo prasītāja pierādījusi tiesības pieprasīt no Aizdevuma līguma izrietošu parādu.

[10.2] Ar Nodalījuma norakstu apstiprinās, ka /Nosaukums A/ īpašniece, pamatojoties uz 2007.gada 29.jūnija pirkuma līgumu bija atbildētāja. Pamatojoties uz 2011.gada 10. septembra un 2011.gada 11.septembra pirkuma līgumiem laikā līdz 2017.gada 10.decembrim /Nosaukums A/ īpašniece bija atbildētāja 3, tas ir līdz laikam, kad par /Nosaukums A/īpašnieku tika ierakstīts atbildētāja 2, pamatojoties uz 2017.gada 10.decembra dāvinājuma līgumu.

[10.3] Ar Nodalījuma norakstu apstiprinās, ka /Nosaukums B/īpašniece, pamatojoties uz 2009.gada 30.novembra vienošanos par īpašuma nodošanu par parāda procentiem bija atbildētāja. Pamatojoties uz 2011.gada 10.septembra un 2011.gada 11.septembra pirkuma līgumiem laikā līdz 2017.gada 10.decembrim /Nosaukums B/īpašniece bija atbildētāja 3, tas ir līdz laikam, kad par /Nosaukums B/īpašnieku tika ierakstīts atbildētāja 2, pamatojoties uz 2017.gada 10.decembra dāvinājuma līgumu.

[10.4] Ar lietā esošajiem pierādījumiem apstiprinās un par minētajiem apstākļiem strīda nav, ka, pamatojoties uz Pirkuma līgumu 1 Atbildētāja pārdeva divās daļās sev piederošo /Nosaukums A/atbildētājai 3 par kopējo maksu 2500 LVL (3557,17 *euro*). Atbildētājai 3 īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/nostiprinātas 2012.gada 15.novembrī. Pamatojoties uz Pirkuma līgumu 2 atbildētāja pārdeva divās daļās sev piederošo /Nosaukums B/atbildētājai 3 par kopējo maksu 1810 LVL (2192,70 *euro*). Atbildētājai 3 īpašuma tiesības uz /Nosaukums B/nostiprinātas 2012.gada 16. novembrī.

Pirkuma līgumos norādīts, ka pirkuma maksa samaksā pie līguma parakstīšanas, dzēšot aizdevuma daļu, kas noslēgts starp līdzējiem, pamatojoties uz 2007.gada 30.janvāra Aizdevuma līgumu, un pārdevēja ar savu parakstu apliecina pirkuma maksas saņemšanu pilnā apmērā; 2017.gada 10.decembrī starp atbildētāju 3 un atbildētāju 2 tika noslēgts Dāvinājuma līgums 1, saskaņā ar kuru Atbildētāja 3 atdāvināja savam dēlam – atbildētājam 2, /Nosaukums A/, un šajā datumā starp tām pašām pusēm noslēgts otrs dāvinājuma līgums – Dāvinājuma līgums 2, saskaņā ar kuru atbildētāja 3 atdāvināja atbildētājam 2 sev piederošo /Nosaukums B/.

[10.5] Prasītāja uzskata, ka uz darījumu fiktīvo raksturu un darījuma dalībnieku nelabticīgo rīcību norāda: 1) Atbildētāja nekustamos īpašumus pārdeva, kad jau pastāvēja grūtības aizdevuma atmaksā; 2) Nekustamie īpašumi ir atsavināti saistītajai personai – atbildētāja 2 mātei. Par nekustamo īpašumu fiktīvo raksturu var liecināt arī tas, ka uz /Nosaukums A/nostiprināta nomas tiesība uz visu nekustamo īpašumu līdz 2026.gada 1.janvārim par labu Sabiedrībai, kuras valdes locekle ir atbildētāja, bet prokūrists ir atbildētājs 2; 3) Nekustamie īpašumi ir atsavināti par ekonomiski neizdevīgu pirkuma maksu. 4) Nekustamie īpašumi ir atdāvināti atbildētājs laulātajam atbildētājam 2 pēc tam, kad viņš ticis atbrīvots no neizpildītajām saistībām. Starp atbildētāju un atbildētāju 2 2000. gada 31. oktobrī noslēgto laulības līgumu par mantas šķirtību. Sākotnēji atbildētājai uzņemoties saistības pret prasītāju, nekustamie īpašumi zemesgrāmatā bija reģistrēti kā atbildētājas atsevišķa manta, savukārt aizņēmēju juridisku darbību rezultātā nekustamie īpašumi kļuvuši par atbildētāja 2 atsevišķu mantu, pret kuru prasītāja vairs nevar izlietot savas prasījuma tiesības. Prasītāja uzskata, ka noslēgtie līgumi ir fiktīvi darījumi, jo neviens no atbildētājiem nav vēlējies tiesiski saistīties, bet tikai radīt priekšstatu trešajām personām par noslēdzamo darījumu nopietnību. Strīdus darījumu apstrīdēšana ir vienīgais līdzeklis kā prasītāja varētu atgūt atbildētājas atsavināto mantu. Prasītājas ieskatā, atbildētāja 3 un atbildētājs 2 ir atzīstami par ļaunticīgiem nekustamo īpašumu ieguvējiem. Prasītāja uzskata, ka aizņēmēji, konkrētajā gadījumā, ir izmantojuši juridisku fikciju, lai izvairītos no parāda piedziņas.

[10.6] Kā to jau iepriekš atzinis Senāts, strīdos par izvairīšanos no saistību izpildes apstrīdēto fiktīvo darījumu dalībnieku mērķis ir tieši ietekmēt nākotnē paredzamu tiesisko seku iestāšanos, pēc iespējas apgrūtinot vai pat padarot par neiespējamu kreditora prasījumu apmierināšanu no parādnieka mantas.

[10.7] Lietā nav strīda par apstākli, ka starp atbildētāju un atbildētāju 2 2000.gada 31. oktobrī noslēgts laulāto līgums par laulāto visas mantas šķirtību. Kā arī nav strīda, ka atbildētājas 3 ir atbildētāja 2 māte.

[10.8] Atbildētāja attiecībā uz noslēgtajiem Pirkuma līgumu 1 un Pirkuma līgumu 2 norādījusi, ka 2007.gada 30.janvārī starp atbildētāju 3 kā aizdevēju un atbildētāju kā aizņēmēju tika noslēgts aizdevuma līgums par 50 000 *euro* aizdevumu.

Ar lietā esošo 2007.gada 30.janvāra Aizdevuma līgumu apstiprinās, ka atbildētāja 3 aizdod atbildētājai 50 000 *euro*. Līguma 1.2.punktā puses noteikušas, ka atbildētāja saņem aizdevuma summu, pamatojoties uz atbildētājas 3 un /pers. D/ savstarpēji noslēgto pirkuma - pārdevuma 2007.gada 30.janvāra līgumu, kas paredz naudas summas ieskaitīšanu atbildētājas kontā 45 dienu laikā pēc līguma parakstīšanas.

[10.9] Atbildētāja 3 iesniegusi arī lietā pierādījumu, ka starp viņu kā pārdevēju un /pers. D/ kā pircēju 2007.gada 30.janvāri noslēgts Pirkuma līgums par dzīvokļa īpašuma pārdošanu. Līgumā puses vienojušās par pirkuma maksu 50 000 *euro* no kuras 3400 *euro* samaksāta kā rokas nauda un 46 600 *euro* pircējam bija jāsamaksā 45 dienu laikā uz norēķinu kontu.

Atbildētāja lietā iesniegusi pierādījumu – konta izrakstu, ka 2007.gada 27.februārī /pers. D/ pārskaitījis 46 600 *euro* uz /pers. A/ norēķinu kontu. Kā norādījusi atbildētāja 3, tad pārējo nauda iedota atbildētājai pirms aizdevuma līguma parakstīšanas.

[10.10] Lietā nav strīda par to, ka atbildētājai bija reģistrētas īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/, pamatojoties uz 2007.gada 29.jūnija pirkuma līgumu, kā arī bija reģistrētas īpašuma tiesības uz /Nosaukums B/, pamatojoties uz 2009.gada 30.novembra vienošanos par īpašuma nodošanu par parāda procentiem. Minētie īpašumi bija atbildētājas kā laulātās atsevišķā manta.

Kā izriet no atbildētājas un atbildētājas 3 paskaidrojumiem, tad 2011.gadā atbildētāja 3 vēlējusies atgūt aizdevumu, un viņas vienojās par /Nosaukums A/un /Nosaukums B/atsavināšanu, kas bija izdevīgi abām atbildētājām.

[10.11] Lietā nav strīda par /Nosaukums A/un /Nosaukums B/noteikto pirkuma-pārdošanas maksu. No Pirkuma līguma 1 un Pirkuma līguma 2 redzams, ka tajos iekļauta vienošanās, ka pirkuma maksu par nekustamo īpašumu pircēja samaksā pārdevējai pie šī līguma parakstīšanas, dzēšot aizdevuma daļu, kas noslēgts starp līdzējām, pamatojoties uz 2007.gada 30.janvāra aizdevuma līgumu un pārdevēja ar savu parakstu uz šī līguma apliecina pirkuma maksas saņemšanu pilnā apmērā.

[10.12] Vērtējot minētos faktiskos apstākļus, nav gūta neapšaubāma pārliecība, ka atbildētājas un atbildētājas 3 darījumu noslēgšanas mērķis bijis vērsts uz nākotnē kādu paredzamo seku iestāšanos, pēc iespējas apgrūtinot vai pat padarot par neiespējamu prasītājas prasījumu apmierināšanu no atbildētājas mantas. Nav saskatāmas tādas pazīmes, ka atbildētājas un atbildētājas 3 patiesais nodoms nebūtu bijis civiltiesiski saistīties. Atbildētājas un atbildētājas 3 darījumi nesatur tādas neapšaubāmas pazīmes, kas norādītu uz darījumu fiktīvo dabu. Tas vien apstāklis, ka atbildētāja darījumus slēdza ar sava vīra māti, nevar uzreiz tikt vērtēts kā tāds, kas būtu pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kurš vērst uz to, lai apietu likumu. Lietas izskatīšanā nav gūts pamatots apstiprinājums tam, ka noslēgtie darījumi varētu būt noslēgti ar atpakaļejošu datumu, un minētais ir uzskatāms tikai par prasītājas subjektīvo pieņēmumu.

[10.13] Izvērtējot konkrētos faktiskos apstākļus jāņem vērā to, ka atbildētājai, 2005.gadā uzņemoties saistības pret prasītāju, īpašumā nebija /Nosaukums A/un /Nosaukums B/. Līdz ar to prasītājas norādītais, ka sākotnēji atbildētājai uzņemoties saistības pret prasītāju, nekustamie īpašumi zemesgrāmatā bija reģistrēti uz atbildētājas vārda kā atsevišķa manta, neatbilst lietas apstākļu faktiskajai situācijai. Kā jau minēts, tad atbildētājai bija reģistrētas īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/, pamatojoties uz 2007.gada 29.jūnija pirkuma līgumu, kā arī bija reģistrētas īpašuma tiesības uz /Nosaukums B/, pamatojoties uz 2009.gada 30.novembra vienošanos par īpašuma nodošanu par parāda procentiem. No minētā nepārprotami izriet, ka atbildētāja /Nosaukums A/un /Nosaukums B/īpašumā ieguva laikā, kad atbildētāja jau bija noslēgusi Aizdevuma līgumu ar prasītāju.

[10.14] Prasītājas pārstāve tiesas sēdē apstiprināja, un kā arī izriet no Aizdevuma līguma nosacījumiem, tad atbildētājai nebija nekādu aizliegumu vai šķēršļu iegādāties un atsavināt nekustamos īpašumus.

Atbildētājai, uzņemoties saistības pret atbildētāju 3 un iegādājoties nekustamos īpašumus, un pēc tam nekustamos īpašumus atsavinot atbildētājai 3, tādējādi dzēšot uzņemtās saistības pret atbildētāju 3, mantiskais un finansiālais stāvoklis palicis faktiski nemainīgs, tas ir, tāds kāds tas bija laikā, kad atbildētāja uzņēmās saistības pret prasītāju.

Pretēji prasītājas norādītājam nav pamata atzīt, ka ar minētajiem darījumiem atbildētāja būtu samazinājusi savu mantu attiecībā uz to, kāda tai bijusi nodibinot saistības pret prasītāju. Tāpat prasītājai bija visas iespējas vērst uzmanību uz atbildētājas norēķinu kontu un iebilst uz atbildētājas darījumu, kad atbildētājas kontā tika iemaksāti 46 600 *euro*, ja prasītāja būtu uzskatījusi, ka atbildētājas rīcība nav atbilstoša kādiem līguma noteikumiem. Konkrētajā gadījumā prasītāja uz šo darījumu nebija reaģējusi.

[10.15] Nav pamata apšaubīt atbildētājas un atbildētājas 3 Pirkuma līgumos noteikto /Nosaukums A/un /Nosaukums B/pirkuma maksu, ievērojot pušu privātautonomijas principu, kā arī pušu starpā pastāvošās tiesiskās attiecības. Tāpat, balstoties uz dzīvē gūtiem novērojumiem, var piekrist atbildētājas norādītajam, ka 2011.gadā lauksaimniecības zemes vērtība nebija augsta.

[10.16] Apstāklis, ka atbildētāja 3 /Nosaukums A/un /Nosaukums B/nostiprinājuma lūgumus zemesgrāmatā iesniegusi 2012.gada novembrī, tas ir īsi pirms prasītāja atkāpās no Aizdevuma līguma 2012.gada decembrī, nav uzskatāms, ka tas varētu norādīt uz to, ka līgumi noslēgti ar atpakaļejošu datumu. Normatīvajos aktos nav strikti noregulēts konkrēts termiņš, ka nekustamā īpašuma ieguvējam būtu jāvēršas zemesgrāmatā ar nostiprinājuma lūgumu nostiprināt īpašuma tiesības. Ņemas vērā, ka atbildētājai 3 īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/un /Nosaukums B/ir nostiprinātas 2012. gada 15. novembrī un 2012. gada 26. novembrī, tas ir pirms atbildētājas saņēma prasītājas 2012. gada 22. novembrī sūtīto pieprasījumu atmaksāt parādu.

[10.17] Kā izriet gan no prasītājas 2012.gada 22.novembra vēstules atbildētājai, gan no Jelgavas tiesas 2013. gada 13. februāra lēmuma, tad prasītāja ir norādījusi, ka aizņēmēji sāka kavēt no Aizdevuma līguma izrietošos maksājumus no 2012.gada 31.augusta.

[10.18] Konkrētajā gadījumā nevar viennozīmīgi atzīt, ka laikā, kad atbildētāja 2011.gada septembrī atsavināja nekustamos īpašumus, viņai būtu bijuši tādi aizdevuma maksājumu kavējumi, kurus prasītāja būtu bijusi uzskatījusi par būtiskiem. Nav strīda, ka laikā līdz 2012. gada 23. janvārim prasītāja ar aizņēmējiem ir noslēgusi vairākus Aizdevuma līguma grozījumus, gan kapitalizējot aizdevumu, gan grozot aizdevuma atmaksājamo daļu, gan palielinot aizdevuma summu. Palielinot aizdevuma summu un grozot Aizdevuma līgumu, prasītāja nav prasījusi aizņēmējiem kādu papildus nodrošinājumu aizdevumam, kas iespējams norāda uz to, ka prasītāja uzskatījusi, ka aizdevuma nodrošināšanai pietiekams Ieķīlātais īpašums.

[10.19] Ievērojot visus minētos apstākļus, kā arī to, ka no Aizdevuma līguma izrietošo prasījumu nodrošināšanai bija noslēgts Hipotēkas līgums, nav gūta neapšaubāma pārliecība, ka atbildētājas un atbildētājas 3 noslēgto darījumu mērķis nav bijis civiltiesiski saistīties, bet gan atbildētājai izvairīties no prasītājas prasījumu vēršanas pret /Nosaukums A/un /Nosaukums B/. Minētajos darījumos nav saskatāmas pazīmes, kas norādītu ka darījuma dalībnieki būtu savas tiesības vai pienākumus izpildījuši neattaisnojamā veidā, vai neattaisnojamu mērķu sasniegšanai, rīkodamies pretēji īstajiem mērķiem.

Konkrētajā gadījumā uzskata, ka nav apstiprinājies pamats /Nosaukums A/un /Nosaukums B/atsavināšanas atbildētājai 3 darījumus atzīst par fiktīviem un tādējādi par spēkā neesošiem.

[10.20] Nav arī izšķirošas nozīmes prasītājas norādītajiem apstākļiem, ka uz /Nosaukums A/nostiprināta nomas tiesība par labu Sabiedrība. Tiesa uzskata, ka minētais pats par sevi neizslēdz pušu patieso gribu civiltiesiski saistīties un nenorāda uz darījumu fiktīvo dabu.

[10.21] Ievērojot to, ka pirkuma līgumi noslēgti tiesiski un tos nav pamata atzīt par fiktīviem un spēkā neesošiem, tad līdz ar to atzīstams, ka atbildētājai 3 kā /Nosaukums A/un /Nosaukums B/īpašniecei bija tiesības brīvi rīkoties ar saviem īpašumiem un tos atsavināt.

[10.22] Pirkuma līgumi nav atzīstami par fiktīviem un spēkā neesošiem, jo nav konstatēti tādi apstākļi, kas norādītu, ka tie noslēgti, lai atbildētāja varētu izvairīties no prasītājas prasījumu vēršanas pret /Nosaukums A/un /Nosaukums B/, tad secīgi nav arī nekāda tiesiska pamata dāvinājuma līgumus, kas noslēgti starp atbildētāju 3 un atbildētāju 2 par fiktīviem un spēkā neesošiem. Tas vien apstāklis, ka atbildētāja 3 sev piederošos nekustamos īpašumus atsavinājusi savam dēlam atbildētājam 2 pēc tam kad atbildētājam 2 izbeigts maksātnespējas process, atbrīvojot viņu no atlikušajām saistībām, nepadara noslēgtos līgumus par tādiem, kas veicinātu kaut ko pretlikumīgu, netikumīgu vai negodīgu, vai kura mērķis pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kurš būtu vērsts uz to, lai apietu likumu.

Atbildētāju 2 arī nevar atzīt par nelabticīgu nekustamo īpašumu ieguvēju, ņemot vērā to, ka viņam bija tiesības paļauties uz to, ka nepastāv jebkādi iespējami riski īpašuma iegūšanai, jo arī atbildētāja 3 nekustamos īpašumus valdījusi vairākus gadus un veikusi ieguldījumus nekustamo īpašumu uzlabošanā un vērtības palielināšanā.

Prasītājas rīcība uz pirkuma līgumu iespējamo apstrīdēšanu arī bijusi ilgus gadus, pēc tā kad prasītāja atkāpās no Aizdevuma līguma, pasīva. Atbildētājs 2 pieņemot dāvinājumu varēja būt pārliecināts par iegūto tiesību patiesumu, stabilitāti un neapstrīdamību.

[10.23] Ievērojot lietā konstatētos apstākļus to kopsakarā, ka lietā nav pierādījies apstāklis, ka apstrīdētie darījumi būtu noslēgti tikai izskata pēc jeb šķietami darījumi, konkrētajā gadījumā prasītājas intereses nav atzīstamas par svarīgākām, un prasītājas interese vērst piedziņu uz /Nosaukums A/un /Nosaukums B/nav atzīstamas par pamatotām un aizsargājamām atbilstoši Civillikuma 1.pantā nostiprinātam labas ticības principam.

Ievērojot, ka prasītājas prasība daļā, kurā prasītāja lūdz atzīt par spēkā nesošiem darījumus, ir noraidāma, tad noraidāms arī prasītājas prasījums atzīt prasītājas tiesības vērst piedziņu uz /Nosaukums A/un /Nosaukums B/.

[11] Par pirmās instances tiesas spriedumu prasītāja iesniedza apelācijas sūdzību daļā ar kuru prasība noraidīta - par pirkuma līgumu un dāvinājuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem un par prasītāja tiesībām vērst piedziņu uz nekustamajiem īpašumiem, uzskatot spriedumu šajā daļā par nepamatotu.

Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[11.1] Tiesa nepareizi novērtējusi lietā esošos pierādījumus, kā arī tiesas sēdē pušu sniegtos paskaidrojumus, un sniegusi nepareizu lietas apstākļu juridisko novērtējumu, jo nav noskaidrojusi īstu mērķi, ar kādu /pers. A/ atsavinājusi sev piederošos nekustamos īpašumus.

[11.2] Tiesa nav noskaidrojusi noslēgto darījumu subjektīvo mērķi, t.i., kura dēļ un kura pēc tiek slēgti darījumi, kā rezultātā nav noskaidrota patiesība lietā. Prasītājam joprojām ir pamats uzskatīt, ka /pers. A/ un /pers. C/ gribas patiesais motīvs nebija tiesiski saistīties, bet tikai radīt priekšstatu trešajām personām, t.sk., prasītājam, par noslēdzamo darījumu nopietnību. Domājams, ka nevienam nav noslēpums, ka nelabticīgas personas, jo īpaši situācijās, kad tās izvairās no savu parāda saistību izpildes pret kreditoriem, ļoti bieži mēdz it kā ārējās formas ziņā juridiski korektos līgumos ietērpt darījumos, kuru vienīgais, patiesais un īstais mērķis ir radīt būtiskus šķēršļus kreditoriem to centienos vērst piedziņu uz parādnieka īpašumu. Šajā lietā tas izpaužas tajā, ka /pers. A/ ar viņai pietuvinātu cilvēku (ģimenes locekli) starpniecību ir radījusi apstākļus, ka nekustamie īpašumi tikusi atsavināti, radot iespaidu, ka tie juridiski maina īpašniekus, lai /pers. A/ tādējādi juridiski atbrīvotos no savas mantas, bet faktiski saglabātu lietošanas tiesības uz nekustamajiem īpašumiem.

[11.3] Prasītājs ir norādījis vairākas pazīmes, kas norāda uz darījumu fiktīvo raksturu un darījuma dalībnieku nelabticīgo rīcību, savukārt tiesa pretēji Civilprocesa likuma 97. panta noteikumiem, kas tiesai uzliek par pienākumu pierādījumus novērtēt vispusīgi, pilnīgi un objektīvi, ir nostādījusi prasītāja pierādījumus, kas liecina par fikciju, par mazāk ticamiem nekā atbildētāju sniegtos paskaidrojumus.

Izskatot lietu, tiesa nav ņēmusi vērā tādas fiktīvo darījumu raksturojošas pazīmes, kā, piemēram: apstākli, ka darījumi ir noslēgti brīdī, kad /pers. A/ pastāvēja grūtības aizdevuma atmaksā; kā darījumi ir noslēgti ar saistīto personu – ģimenes locekli; ka /pers. C/ paskaidrojumos norādītais mērķis nekustamo īpašumu iegādei (t.i., mājas uzbūve mierīgām vecumdienām) lietas izskatīšanas gaitā netika pierādīts; ka darījumos ir ekonomiski nepamatotā darījuma summa; ka /pers. A/ paskaidrojumos norādītais mērķis nekustamo īpašumu pārdošanai (t.i., dzēst saistības pret /pers. C/ un veltīt vairāk naudas līdzekļus prasītāja saistību izpildei) neatbilst patiesībai; ka saņemtā pirkuma maksa netika novirzīta no Aizdevuma līguma izrietošo saistību dzēšanai; ka /pers. A/ joprojām lieto nekustamos īpašumus, izmanto tos saimnieciskajai darbībai, Nekustamajam īpašumam Nr.1 ir nostiprināta nomas tiesība līdz 2026. gadam par labu SIA "/Nosaukums D/", kurā /pers. A/ darbojas kā /amats/. Šos būtiskos apstākļus, kuriem var būt nozīme strīda pareizā izšķiršanā, Tiesa nav vispusīgi izvērtējusi, kā rezultātā nav nodibinājusi priekšnoteikumus Civillikuma 1415. panta piemērošanai.

Prasītāja ieskatā nekustamo īpašumu atsavināšanas darījumi, kad aizņēmējiem radās grūtības aizdevuma atmaksā, ir netipiski darījumi, kuri prasa ticamu skaidrojumu, bet lietas izskatīšanas gaitā no atbildētāju sniegtajiem paskaidrojumiem to nav izdevies iegūt.

[11.4] Tiesa aprobežojas tikai ar pašas darbības kā tādas novērtēšanu, neiedziļinoties un neanalizējot mērķus un to atbilstību likumam, kuru dēļ šī darbība ir veikta.

[11.5] Tiesa ir atzinusi, ka tas vien apstāklis, ka /pers. A/ darījumus slēdza ar savu vīra māti, nevar uzreiz tikt vērtēts kā tāds, kas būtu pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kurš vērsts uz to, lai apietu likumu. Bet prasītāja ieskatā tiesa nav veltījusi šim apstāklim pastiprinātu uzmanību, neskatoties uz to, ka praksē nereti tieši darījumi starp saistītajām personām tiek atzīti par fiktīviem, kā arī nav ņēmusi vērā judikatūru, piem., LR Augstākās tiesas Senāta 2002. gada 27. februāra spriedumu lietā Nr. SKC-91. Arī pirmskara Senāta iedibinātā judikatūra bija mērķēta uz tajā laikā veiktajiem darījumiem starp personām, starp kurām valda savstarpējā uzticamība un kopēji mērķi kopējas mantas pasargāšanā. Raugoties no šādu personu skatupunkta, manta, kas juridiski piederēja tikai vienai personai, tās pārejas jeb nodošanas gadījumā otrai personai netika zaudēta, ja uz šādu personu savienību raugās kā uz vienu veselu veidojumu vai personu apvienību. Ierasti, tā persona, kas juridiski nodeva mantu citai šajā personu apvienībā

esošai personai, (uz šo personu starpā sākotnēji pastāvošās norunas pamata) faktiski turpināja šo mantu lietot un gūt labumu no tās, lai gan formāli juridiski šāda persona vairs nebija šādas mantas īpašnieks.

[11.6] Tāpat tiesa ir secinājusi, ka lietā nav iegūts apstiprinājums tam, ka noslēgtie darījumi varētu būt noslēgti ar atpakaļejošu datumu, un ka tas ir tikai prasītāja subjektīvais pieņēmums. Bet tai pat laikā tiesa nav noskaidrojusi, kāpēc nekustamo īpašumu pirkuma līgumi bija noslēgti 2011.gada septembrī, savukārt nostiprinājuma lūgumi /pers. C/ īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā bija parakstīti un iesniegti zemesgrāmatā tikai 2012.gada 15.oktobrī, t.i., tajā laikā, kad: 1) pastāvēja no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu kavējumi; 2) kad /pers. A/ pēc vairākiem Aizdevuma līguma restrukturizācijas grozījumiem bija jāatgriežas pie pilnā aizdevuma maksājuma; 3) mēnesi pirms prasītājs nosūtījis /pers. A/ vēstuli par pirmstermiņa atkāpšanos no Aizdevuma līguma. Var piekrist tiesas secinājumam, ka normatīvajos aktos nav strikti noregulēts konkrēts termiņš, kad nekustamā īpašuma ieguvējam būtu jāvēršas zemesgrāmatā ar lūgumu nostiprināt savas īpašuma tiesības. Tomēr parasti nekustamo īpašumu pirkuma un pārdevuma darījumi ir nozīmīgi darījumi gan pārdevējam, gan pircējam, un, balstoties uz dzīvē gūtiem novērojumiem, ir jāsecina, ka pārsvarā pircēji nevilcina ar savu īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, jo atbilstoši Civillikuma 994. pantam par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās.

Lai arī nekustamo īpašumu darījumi ir datēti ar 2011.gada 10. un 11.septembri, prasītājs uzskata, ka tie faktiski ir parakstīti vienlaicīgi ar nostiprinājuma lūgumiem /pers. C/ īpašumtiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā, t.i., 2012.gada oktobrī. Šāda datuma norādīšana pirkuma līgumos ir tikai centiens mazināt acīmredzamās darījuma fiktīvās pazīmes, un jo īpaši šo darījumu sasaisti ar /pers. A/ saistības neizpildes brīdi pret prasītāju. Līdz ar to prasītājs nesaskata loģisku un parastam vērotājam no malas saprotamu nekustamo īpašumu pārdošanas darījumu izskaidrojumu, kā arī tiesa nav noskaidrojusi lietas patiesos faktiskos apstākļus.

[11.7] Tiesa no atbildētāju sniegtajiem paskaidrojumiem ir konstatējusi, ka nekustamo īpašumu atsavināšanas mērķis bija /pers. C/ vēlme atgūt /pers. A/ izsniegto aizdevumu 50 000 *euro* apmērā, kā rezultātā /pers. A/ un /pers. C/ vienojās par nekustamo īpašumu atsavināšanu, kas bija izdevīgi abām atbildētājām. Tai pat laikā spriedums nesatur izskaidrojumu, kāpēc pastāvot diviem kreditoriem – prasītājam un /pers. C/, /pers. A/ uzskatījusi /pers. C/ - ģimenes locekli, kuras izsniegtais aizdevums bija bezprocentīgs un bez termiņa, par prioritāru kreditoru, kā rezultātā nodevusi visu sev piederošo mantu tikai vienam kreditoram, nerēķinoties ar cita kreditora – prasītāja, interesēm. Turklāt, tiesas sēdes laikā, atbildot uz prasītāja jautājumiem, /pers. A/ nevarēja atbildēt, kāds bija /pers. C/ izsniegtā aizdevuma atlikums uz darījumu noslēgšanas dienu, vai /pers. A/ ir veikusi /pers. C/ ikmēneša maksājumus, kāda bija nekustamo īpašumu vērtība darījumu noslēgšanas dienā. Par visiem šiem apstākļiem, kuriem var būt nozīme strīda pareizā izšķiršanā, /pers. A/ dīvainā kārtā neatceras, bet apstiprināja, ka par aizdevuma pakāpenisku atmaksu ar /pers. C/ nav mēģinājusi vienoties, kā arī nav mēģinājusi pārdot nekustamos īpašumus brīvā tirgū. Tiesa šos būtiskos faktiskos apstākļus atstājusi bez ievērības.

[11.8] Tāpat prasītājs nevar piekrist tiesas izdarītajam secinājumam, ka uzņemoties saistības pret /pers. C/ un iegādājoties nekustamos īpašumus, un pēc tam nekustamo īpašumus atsavinot /pers. C/, tādējādi dzēšot uzņemtās saistības pret /pers. C/, mantiskais un finansiālais stāvoklis palicis faktiski nemainīgs, tas ir, tāds kāds tas bija laikā, kad /pers. A/ uzņēmās saistības pret prasītāju. Lietas izskatīšanas gaitā netika konstatēts, ka /pers. A/ naudu no /pers. C/ būtu aizņēmusies ar mērķi iegādāties nekustamos īpašumus. Tāpat lietā netika izvērtēts /pers. A/ finansiālais stāvoklis laikā, kas /pers. A/ uzņēmās saistības pret prasītāju, līdz ar ko jāsecina, ka šis ir tiesas subjektīvs secinājums, kas ir pretrunā ar lietā esošiem pierādījumiem kopsakarā.

[11.9] Kā prasītājs jau iepriekš norādīja, prasītāja ieskatā tiesa nav noskaidrojusi noslēgto darījumu patieso subjektīvo mērķi. Kā izriet no /pers. A/ sniegtajiem paskaidrojumiem, /pers. A/ vēlējas dzēst saistības pret /pers. C/, pārdodot viņai nekustamos īpašumus, lai veltītu vairāk naudas līdzekļus prasītāja aizdevuma atmaksai. Bet šis apgalvojums neatbilst patiesībai, jo lietas izskatīšanas laikā ir konstatēts, ka, pirmkārt, /pers. A/ nav veikusi ikmēneša maksājumus /pers. C/, jo tad vēl varētu saprast, ka, atmaksājot aizdevumu /pers. C/, /pers. A/ būtu vairāk naudas līdzekļu no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildei. Otrkārt, kā redzams no lietas materiāliem pievienotā /pers. A/ parādsaistību aprēķina, no darījumu noslēgšanas dienas /pers. A/ turpināja maksāt prasītājam samazinātos ikmēneša maksājumus un nav atgriezusies pie aizdevuma pilnā maksājuma. Tādējādi prasītāja ieskatā, norēķināšanās ar /pers. C/ nav patiesais subjektīvais mērķis, kāpēc /pers. A/ ir atsavinājusi /pers. C/ sev piederošos nekustamos īpašumus.

[11.10] Attiecībā uz /pers. C/ subjektīvo mērķi darījumu noslēgšanai, tad no /pers. C/ paskaidrojumiem izriet, ka nekustamo īpašumu iegāde bija saistīta ar vēlmi "uzbūvēt sev vietiņu mierīgām vecumdienām".

Izskatāmajā lietā tiesa nav ņēmusi vērā apstākli, ka pēc nekustamo īpašumu iegādes /pers. C/ nav veikusi darbības, lai realizētu savu subjektīvo mērķi. Respektīvi, lietas materiālos atrodas tikai /pers. C/ pasūtītais Tehniskais projekts viesu mājas (citas īslaicīgas apmešanās ēkas) būvniecībai, kas, pēc prasītāja domām, neiet kopā ar mērķi "uzbūvēt sev vietiņu mierīgām vecumdienām". Visticamāk, viesu mājas būvniecība bija paredzēta nekustamā īpašuma Nr.1 nomnieka - SIA "/Nosaukums D/", saimnieciskajai darbībai, nevis /pers. C/ personīgajām vajadzībām. Turklāt tiesas sēdē prasītājs vērsa tiesas uzmanību uz to, ka nekustamo īpašumu pārdošanas brīdī (2011.gadā) /pers. C/ dzīvesvieta bija /vieta/ veco ļaužu pansionātā "/Nosaukums E/", un ka līdz brīdim, kad /pers. C/ atdāvinājusi nekustamos īpašumus savam dēlam /pers. B/ (2017.gadā), viņa tā arī nebija pārvākusies uz dzīvošanu nekustamajā īpašumā Nr.1 vai nekustamajā īpašumā Nr.2, un joprojām dzīvo pansionātā.

[11.11] Tāpat prasītājs vērsis tiesas uzmanību uz to, ka uz nekustamo īpašumu Nr.1 ir nostiprināta nomas tiesība līdz 2026.gadam, pamatojoties uz 2011.gada 25.februārī starp /pers. A/ un SIA "/Nosaukums D/", kuru kā /amats/ pārstāvēja /pers. A/, noslēgto Zemes nomas līgumu, saskaņā ar kuru /pers. A/ par nomas maksu 27 434 *euro* gadā iznomāja Sabiedrībai Nekustamo īpašumu Nr.1.

Iegādājoties Nekustamo īpašumu Nr.1, /pers. C/ nevarēja nezināt, ka Nekustamais īpašums Nr.1 līdz 2026. gadam ir iznomāts Sabiedrībai un nevar tikt izmantots /pers. C/ personīgajām vajadzībām. Pierādījumu, ka minētais Nomas līgums ir izbeigts, lietā nav. Tāpat lietā nav pierādījumu, ka /pers. C/, būdama Nekustamā īpašuma īpašniece līdz 2017.gada decembrim, saņemtu no Nomas līguma izrietošos nomas maksājumus.

[11.12] Prasītājs kritiski vērtē tiesas izdarīto secinājumu, ka nevar viennozīmīgi atzīt, ka laikā, kad /pers. A/ 2011.gada septembrī atsavināja Nekustamos īpašumus, viņai būtu bijuši tādi aizdevuma maksājumu kavējumi, kurus prasītāja būtu bijusi uzskatījusi par būtiskiem.

Prasītāja ieskatā, tiesai nebija pamata vērtēt, vai kavējumi ir būtiskie vai nē, jo ar prasītāja iesniegtajiem pierādījumiem ir apstiprināts, ka laikā, kad notikuši Nekustamo īpašumu atsavināšanas darījumi, /pers. A/ un /pers. B/ bija grūtības aizdevuma atmaksā, kuras patiesībā radušās jau 2008.gadā, kad tika parakstīti pirmie restrukturizācijas grozījumi par aizdevuma maksājumu atlikšanu. To apliecina arī /pers. A/ 2011.gada 27.jūnija iesniegums prasītājam, saskaņā ar kuru /pers. A/ lūdz pagarināt viņai labvēlīgos Aizdevuma līguma nosacījumus (mini maksājumu), sakarā ar to, ka ir lielās grūtības nomaksāt kredītu. Šis iesniegums netika pievienots lietas materiāliem, bet /pers. A/ tiesas sēdē ir apstiprinājusi, ka šādu iesniegumu ir iesniegusi prasītājam. Līdz ar to ir jāsecina, ka darījumu noslēgšanas laikā /pers. A/ nespēja veikt aizdevuma maksājumus pilnā apmērā, un apzinoties, ka prasītājs turpmāk nevarēs piedāvāt aizņēmējai tik labvēlīgus Aizdevuma līguma nosacījumus, kā rezultātā tuvākajā laikā būs jāatsāk veikt aizdevuma pilno maksājumu, /pers. A/ ir nolēmusi formāli atbrīvoties no nekustamajiem īpašumiem, lai izvairītos no parāda piedziņas uz tiem.

[11.13] Apstrīdēto darījumu slēgšanas mērķi izskaidro tikai viens vienīgs iemesls, t.i., šo darījumu slēgšanas mērķis ir nobēdzināt mantu un izvairīties no saistību izpildes pret prasītāju.

Šo darījumu motivācija ir bijusi nodrošināt /pers. A/ turpināt netraucēti lietot minētos nekustamo īpašumus tieši tāpat kā līdz to atsavināšanai, vienlaikus radot tādu tiesisko situāciju, kas liegtu prasītājam gūt sava prasījuma apmierinājumu no /pers. A/ mantas. Šos apstrīdētos darījumus varētu dēvēt par neticami izdevīgiem priekš /pers. A/, jo tie, no vienas puses, nodrošina /pers. A/ īpašniekam pielīdzināmu statusu attiecībā uz nekustamajiem

īpašumiem, bet, no otras puses, pasargā /pers. A/ no saistību izpildes pret Prasītāju.

[12] Ar Zemgales apgabaltiesas tiesneša 2021.gada 27.decembra lēmumu (lietas 2.sējums 139.lapa) minētajā civillietā ierosināta apelācijas tiesvedība un lietas izskatīšana nozīmēta rakstveida procesā, par ko paziņots lietas dalībniekiem (lietas 140.-142.lapa).

[13] Zemgales apgabaltiesā 2022.gada 3.janvārī no atbildētājas saņemti rakstveida paskaidrojumi par prasītājas iesniegto apelācijas sūdzību.

Paskaidrojumi motivēti ar turpmāk minētajiem apstākļiem.

[13.1] Joprojām pastāv strīds par saistību piedziņas noilgumu, jo prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par atgādinājumu nosūtīšanu atbildētājai, tādējādi lietā nav pierādījumu par prasītājas iesniegtu un atbildētājas saņemtu atgādinājumu, kas pārtrauktu radušos noilgumu.

[13.2] Apstrīdētie darījumi kopš prasītāja lauza līgumu ar /pers. A/, nav bijuši viņas valdījumā.

[13.3] 2007.gada 30.janvārī starp atbildētāju 3 kā aizdevēju un atbildētāju kā aizņēmēju tika noslēgts aizdevuma līgums par 50 000 *euro* aizdevumu. 2011.gadā atbildētāja 3 sāka pieprasīt parāda atgriešanu, tādēļ atbildētāja un atbildētāja 3 vienojās par /Nosaukums A/u n /Nosaukums B/atsavināšanu, lai atbildētāja 3 neceltu tiesā prasību. Minētais darījums atbildētājai un atbildētājai 3 bija izdevīgs, jo 2011.gada septembrī, nekustamo īpašumu krīzes dēļ, minētie nekustamie īpašumi bija zaudējuši savu agrāko vērtību, taču pārdodot abus īpašumus atbildētājai 3, atbildētāja pilnībā dzēsa savas saistības ar atbildētāju 3. Šo saistību dzēšana atbildētājai deva iespēju vairāk naudas līdzekļus veltīt prasītājas aizdevuma atmaksas veikšanai.

[13.4] No pirkuma līgumu noslēgšanas apstākļiem nav konstatējams prasītājas norādītais darījuma dalībnieku mērķis – atsavināt nekustamo īpašumu, lai izvairītos no parādu samaksas prasītājai un pasargātu atbildētājas īpašumus no piedziņas. Nav konstatējami tādi apstākļi, kas apstiprinātu prasītājas apgalvojumu, ka pirkuma līgumi būtu noslēgti izskata pēc.

Lietā nav konstatējams, ka pirkuma līgumi būtu noslēgti ar mērķi apiet likumu.

Prasītājas subjektīvie pieņēmumi par atbildētājas un atbildētājas 3 abiem pirkuma darījumiem ir atstājami bez vērības, jo prasītāja prasībā norādītos apsvērumus pauž pieņēmumu formā, bez objektīvu pierādījumu pamatojuma. Prasītājai kā trešajai personai nav tiesiska pamata prasīt atzīt par spēkā neesošiem noslēgtos pirkuma darījumus, jo prasītāja nav bijusi šo darījumu dalībniece un noslēgtajiem pirkuma līgumiem nav nekādas tiešas vai netiešas saistības ar prasītāju. Jāsecina, ka atbildētājas un atbildētājas 3 noslēgtie pirkuma darījumi ir pilnībā tiesiski un atbilstoši tā brīža līdzēju patiesajiem nodomiem, un tādēļ tie nevar tikt atzīti par spēkā neesošiem.

Pārējie atbildētājas paskaidrojumos norādītie argumenti sasaucas ar pirmās instances tiesai sniegtajiem paskaidrojumiem par prasītājas prasību, kā arī izteikts atbildētājas subjektīvais viedoklis par apelācijas sūdzības argumentiem.

[14] Apelācijas instances tiesā 2022.gada 26.janvārī saņemti /pers. B/ paskaidrojumi par apelācijas sūdzību, kuros norāda, ka tā ir nepamatota, uzsverot, ka prasītāja savu sūdzību balsta uz pieņēmumiem mantkārīgā nolūkā, jo prasība par parāda piedziņu no /pers. A/ ir apmierināta.

[15] Tiesā 2022.gada 31.janvārī saņemta atsauksme no prasītājas par atbildētājas /pers. A/ paskaidrojumiem.

Atsauksmē norādīti šādi apstākļi.

[15.1] Nepiekrīt /pers. A/ apgalvojumiem, ka /pers. A/ atsavināto nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/" neizmanto saimnieciskai darbībai, ka /pers. A/ kā SIA "/Nosaukums D/" darbiniekam nav tiesību valdīt pār nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/", jo viņai nepieder SIA "/Nosaukums D/" kapitāldaļas, un ka /pers. A/ nav nekādu iespēju gūt labumus no nekustamajiem īpašumiem. Šajā sakarā prasītājs vērš tiesas uzmanību, ka pēc publiski pieejamas informācijas SIA "/Nosaukums D/" dibināta 2011.gada 24.februārī, un tās dibinātāja ir /pers. A/, kurai piederēja 100% kapitāldaļu. No pašas pirmās Sabiedrības dibināšanas dienas /pers. A/ darbojās tajā kā /amats/ ar tiesībām pārstāvēt Sabiedrību atsevišķi.

[15.2] 2012. gada 22. novembrī, proti, tajā dienā, kad prasītājs nosūtīja /pers. A/ un /pers. B/ brīdinājuma vēstules par atkāpšanos no Aizdevuma līguma, un tad, kad zemesgrāmatu nodalījumos bija iesniegti nostiprinājuma lūgumi, lai nostiprinātu īpašumtiesības uz nekustamajiem īpašumiem uz /pers. C/ vārda, Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ir reģistrētas izmaiņas Sabiedrības dalībnieku sastāvā – /pers. A/ atsavināja /pers. E/, kura pēc /pers. A/ tiesas sēdes laikā sniegtās informācijas ir /pers. A/ meita, 20 (divdesmit) sev piederošās Sabiedrības kapitāla daļas (100%) ar katras daļas nominālvērtību 100 LVL. Kaut gan sākot ar 2012.gadu /pers. A/ nepieder Sabiedrības kapitāldaļas, tomēr viņa nav atcelta no Sabiedrības /amats/ amata, un joprojām ieņem aktīvu lomu Sabiedrības ikdienas darbībā. Turklāt /pers. A/ nav vienkārši Sabiedrības darbinieks, /pers. A/ ir Sabiedrības izpildinstitūcijas locekle, kas vada un pārstāv Sabiedrību, kā arī atbild par Sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem. Ievērojot minēto, visticamāk, ka kapitāldaļu atsavināšana nav mainījusi faktisko situāciju – /pers. A/ joprojām darbojas uzņēmumā un saņem labumu no tā, līdz ar ko nav pamatots /pers. A/ apgalvojums, ka viņai kā Sabiedrības darbiniecei nav nekādu iespēju gūt labumu no Nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/".

[15.3] /pers. C/ nav pierādījusi savu subjektīvo mērķi Nekustamo īpašumu iegādei. Prasītājam nav izprotams, kāda varētu būt interese /pers. C/ iegādāties nekustamo īpašumu "/Nosaukums A/", ar kuru viņa nevar pilnvērtīgi rīkoties un pārvaldīt to kā savu īpašumu, ņemot vērā to, ka nekustamajam īpašumam zemesgrāmatā ir reģistrēts apgrūtinājums – zemes nomas līgums līdz 2026.gada 1.februārim. Turklāt /pers. C/ nav pierādījusi ar dokumentiem, kādas darbības viņa kā nekustamo īpašumu īpašniece ir veikusi, lai uzturētu un apsaimniekotu iegādātos nekustamos īpašumus. Lietas materiālos atrodas tikai nekustamā īpašuma "/Nosaukums A/" tehniskā projekta, kuru it kā pasūtījusi /pers. C/, pie tam, tikai tā titullapa, bez detalizētās informācijas, kas neļauj konstatēt strīdā nozīmīgo faktu esamību vai neesamību. Citu pierādījumu, kas pierādītu /pers. C/ kā īpašnieces rīcību ar nekustamajiem īpašumiem, piem., zemes nodokļu apmaksa, būvniecības darbību apmaksa utt., lietā nav, kā rezultātā prasītājs uzskata, ka /pers. C/ nav pierādījusi savu iebildumu pamatotību.

Motīvu daļa

[16] Zemgales apgabaltiesa, izvērtējusi lietas materiālus, apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi un novērtējusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība izskatāmajā daļā par pirkuma līgumu un dāvinājuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem un par prasītājas tiesībām vērst piedziņu uz nekustamajiem īpašumiem ir apmierināma, līdz ar to apmierināma ir arī iesniegtā prasītājas apelācijas sūdzība.

[17] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu, 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Tiesas kolēģija konstatē, ka prasītāja pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējusi prasības noraidītajā daļā par pirkuma līgumu un dāvinājuma līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem un prasītāja tiesībām vērst piedziņu uz nekustamajiem īpašumiem.

Pirmās instances tiesas spriedums daļā par pamatparāda 86126,60 *euro* piedziņu no atbildētāju puses nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

[18] Lietā ir pierādīts un starp pusēm strīda nav par sekojošiem apstākļiem.

[18.1] /pers. A/ pret prasītāju ir neizpildītās saistības 86 126,60 *euro* apmērā, kas izriet no 2005.gada 11.marta Aizdevuma (kredīta) līguma Nr./numurs/ (lietas 1.sējums 31.-32.lapa).

[18.1.1] Pamatojoties uz 2011.gada 10.septembrī u n 2011.gada 11.septembrī starp /pers. A/ un /pers. C/ noslēgtajiem pirkuma līgumiem (turpmāk abi līgumi kopā – Pirkuma līgums Nr.1), /pers. A/ pārdeva 2 (divās) daļās sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra numurs

/kadastra numurs A/(turpmāk - Nekustamais īpašums Nr.1) /pers. C/ par kopējo pirkuma maksu 2 500,00 LVL (3 557,17 *euro*) (lietas 1.sējums 91.-94.lapa).

Pamatojoties uz 2012.gada 15.oktobrī parakstīto Nostiprinājuma lūgumu jaunas tiesības nostiprināšanai, /pers. C/ īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu Nr.1 nostiprinātas zemesgrāmatā 2012.gada 15.novembrī (lietas 1.sējums 89.-90.lapa).

[18.1.2] Pamatojoties uz 2011.gada 10.septembrī un 2011.gada 11.septembrī starp /pers. A/ un /pers. C/ noslēgtajiem pirkuma līgumiem (turpmāk abi līgumi kopā – Pirkuma līgums Nr.2), /pers. A/ pārdeva 2 (divās) daļās sev piederošo nekustamo īpašumu /adrese B/, kadastra numurs /kadastra numurs B/(turpmāk - Nekustamais īpašums Nr.2) /pers. C/ par kopējo pirkuma maksu 1810,00 LVL (2192,70 *euro*) (lietas 1.sējums 98.-101.lapa).

[18.1.3] Pamatojoties uz 2012.gada 15.oktobrī parakstīto Nostiprinājuma lūgumu jaunas tiesības nostiprināšanai /pers. C/ īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu Nr.2 nostiprinātas zemesgrāmatā 2012.gada 16.novembrī (lietas 1. sējums 95.-97.lapa).

[18.1.4] Ar Zemgales rajona tiesas 2017.gada 29.septembra spriedumu izbeigts solidārā aizņēmēja /pers. B/ maksātnespējas process, atbrīvojot /pers. B/ no atlikušajām neizpildītajām saistībām, t.sk., no Aizdevuma līguma izrietošām maksājuma saistībām.

[18.1.5] Pamatojoties uz 2017.gada 10.decembrī starp /pers. C/ un /pers. B/ noslēgtajiem dāvinājuma līgumiem /pers. C/ atdāvināja Nekustamos īpašumus /pers. B/ (lietas 1.sējums 102.-105.lapa).

[18.1.6] /pers. B/ īpašuma tiesības uz Nekustamo īpašumu Nr.1 un Nekustamo īpašumu Nr.2 nostiprinātas zemesgrāmatā 2018.gada 4.janvārī un 5.janvārī.

[18.2] Lietā pastāv strīds, vai starp /pers. A/ un /pers. C/ noslēgtie Pirkuma līgums Nr.1 un Pirkuma līgums Nr.2, kā arī starp /pers. C/ un /pers. B/ noslēgtie dāvinājuma līgumi ir atzīstami par fiktīviem un spēkā neesošiem no noslēgšanas brīža, kas pieļauj iespēju prasītājam vērsts piedziņu uz minētajiem nekustamajiem īpašumiem.

Prasītāja, izvērtējot abu nekustamo īpašumu atsavināšanas gadījumus, secinājusi, ka tie ir atsavināti ar mērķi izvairīties no saistību izpildes pret prasītāju, pasargājot nekustamos īpašumus no piedziņas vēršanas, bet saglabājot ģimenē, respektīvi, savā faktiskajā lietošanā, uzskatot noslēgtos nekustamo īpašumu atsavināšanas līgumus par fiktīviem un spēkā neesošiem no darījumu noslēgšanas brīža, kam piekrīt Zemgales apgabaltiesa.

Prasītājas ieskatā darījumu fiktīvo raksturu un darījuma dalībnieku nelabticīgo rīcību norāda:

1) Atbildētāja nekustamos īpašumus pārdeva, kad jau pastāvēja grūtības aizdevuma atmaksā;

2) Nekustamie īpašumi ir atsavināti saistītajai personai – atbildētāja 2 mātei. Par nekustamo īpašumu fiktīvo raksturu var liecināt arī tas, ka uz /Nosaukums A/nostiprināta nomas tiesība uz visu nekustamo īpašumu līdz 2026.gada 1.janvārim par labu Sabiedrībai, kuras /amats/ir atbildētāja, bet prokūrists ir atbildētājs 2;

3) Nekustamie īpašumi ir atsavināti par ekonomiski neizdevīgu pirkuma maksu;

4) Nekustamie īpašumi ir atdāvināti atbildētājas laulātajam atbildētājam 2 pēc tam, kad viņš ticis atbrīvots no neizpildītajām saistībām. Starp atbildētāju un atbildētāju 2 2000.gada 31.oktobrī noslēgts laulības līgums par mantas šķirtību. Sākotnēji atbildētājai uzņemoties saistības pret prasītāju, nekustamie īpašumi zemesgrāmatā bija reģistrēti kā atbildētājas atsevišķa manta, savukārt aizņēmēju juridisku darbību rezultātā nekustamie īpašumi kļuvuši par atbildētāja 2 atsevišķu mantu, pret kuru prasītāja vairs nevar izlietot savas prasījuma tiesības.

Prasītāja uzskata, ka noslēgtie līgumi ir fiktīvi darījumi, jo neviens no atbildētājiem nav vēlējies tiesiski saistīties, bet tikai radīt priekšstatu trešajām personām par noslēdzamo darījumu nopietnību. Strīdus darījumu apstrīdēšana ir vienīgais līdzeklis kā prasītāja varētu atgūt atbildētājas atsavināto mantu. Prasītājas ieskatā, atbildētāja 3 un atbildētājs 2 ir atzīstami par ļaunticīgiem nekustamo īpašumu ieguvējiem, ka aizņēmēji, konkrētajā gadījumā, ir izmantojuši juridisku fikciju, lai izvairītos no parāda piedziņas.

[18.3] Prasības pieteikumā norādīta virkne prasības pamata faktu, ar kuriem celtā prasība pamatota, un pierādījumi, kas tos apstiprina.

Pamatojoties uz minēto, Zemgales apgabaltiesa secina, ka prasības pieteikumā prasītājs ir norādījis uz vairākām pazīmēm, kas liecina par to, ka noslēgtie nekustamo īpašumu atsavināšanas darījumi ir fiktīvi un noslēgti ar mērķi izvairīties no saistību izpildes pret prasītāju, pasargājot nekustamos īpašumus no parāda piedziņas, bet saglabājot ģimenē, respektīvi, savā faktiskajā lietošanā.

Savukārt Zemgales rajona tiesa, noraidot prasību šajā daļā atzinusi, ka nav iegūta neapšaubāma pārliecība, ka atbildētājas /pers. A/ un /pers. C/ darījumu noslēgšanas mērķis bijis vērsts uz nākotnē kādu paredzamu seku iestāšanos, pēc iespējas apgrūtinot vai pat padarot par neiespējamu prasītājas prasījumu apmierināšanu no /pers. A/ mantas, kā arī tiesa nav saskatījusi fikcijas pazīmes atsavināšanas darījumos. Kā pamatoti norādījusi prasītāja apelācijas sūdzībā, šādam tiesas secinājumam nevar pievienoties.

[18.4] Uz to, ka tiesai bija jānoskaidro darījuma dalībnieku motīvi, kas tos pamudinājuši noslēgt pirkuma līgumu, norāda arī tiesu prakses apkopojumā „Par Civillikuma 1415.panta piemērošanu" minētais: „[..] Civillikuma 1415.panta izpratnē jēdziens /Nosaukums A/ tiek saprasts ar darījuma dalībnieku subjektīvajām vēlmēm, ko darījuma dalībnieks vēlas realizēt, veicot darījumu (piem., iegūt īpašuma tiesības darījuma rezultātā, lai vēlāk šo īpašumu likumīgi izmantotu augļu gūšanai vai noziedzīgu darbību veikšanai). Šis mērķis nav objektīvi (ārēji) konstatējams, jo tā izzināšanai nepieciešama darījuma dalībnieka gribas patieso motīvu noskaidrošana."

Gan prasības pieteikumā, gan apelācijas sūdzībā prasītāja uzskaitījusi atbildētāju darbības un lietas faktiskos apstākļus, kas liecina par īpašuma pārdošanu ar mērķi izvairīties no aizdevuma atmaksas. Pretēji Civilprocesa likuma 97.panta noteikumiem, kas tiesai uzliek par pienākumu pierādījumus novērtēt vispusīgi, pilnīgi un objektīvi, pirmās instances tiesa šos būtiskos apstākļus, kuriem var būt nozīme strīda pareizā izšķiršanā, nav vērtējusi, kā rezultātā nav nodibinājusi priekšnoteikumus Civillikuma 1415.panta piemērošanai.

Strīdos par izvairīšanos no saistību izpildes apstrīdēto fiktīvo darījumu dalībnieku mērķis ir tieši ietekmēt nākotnē paredzamu tiesisko seku iestāšanos, pēc iespējas apgrūtinot vai pat padarot par neiespējamu kreditora prasījumu apmierināšanu no parādnieka mantas.

Darījumiem, kurus apstrīd kā fiktīvus, īpatnība ir tā, ka, tos noslēdzot, ir ievērotas visas formālās prasības, lai piedotu ticamību noslēgtajam līgumam, kaut gan dalībnieku patiesais nodoms nav bijis civiltiesiski saistīties. Tiešu pierādījumu darījumu fikcijai parasti nav, bet, ja tādi arī ir, tad tikai pie pašiem apstrīdētā darījuma dalībniekiem. Šādos gadījumos slēdzienu par līguma fiktīvo raksturu var izdarīt no tādiem apstākļiem, kas saistīti ar noslēgto darījumu un dalībnieku rīcību, tikai to kopumā, kuros saskatāmas savstarpējas sakarības, kas neatstāj vietu šaubām par nodomu, ar kādu līgums slēgts. Vērtējot faktus selektīvi, nevar gūt pareizu, objektīvai realitātei atbilstošu priekšstatu par strīda apstākļiem.

Īpašu vērību pelna darījumi, kas slēgti ar personām, kas saistītas ar parādnieku, attiecībā pret kurām ir pamatoti uzskatīt, ka tās zināja vai tām vajadzēja zināt par darījuma slēgšanas mērķi. Ne velti Latvijā starpkaru periodā Civilprocesa likuma VI pielikumā tika paredzēta īpaša kārtība darījumu apstrīdēšanai, kurus parādnieks noslēdzis kreditoram par ļaunu. Ja šādi darījumi slēgti ar personu, kas saistīta ar parādnieku, tajā skaitā radinieku, tika pieņemts, ka šīs personas zinājušas par parādnieka nolūku kaitēt kreditora interesēm, ciktāl viņas nepierāda pretējo.

Atjaunojot Civillikumu, piezīme pie 1438.panta par īpašu procesuālo kārtību darījumu apstrīdēšanai, kas noslēgti par ļaunu kreditoriem, ir saglabāta, bet procesuālā kārtība likumā nav iekļauta.

Īpašas kārtības neesība Civilprocesa likumā nav šķērslis šādu strīdu izšķiršanai smelties tiesību principus no Latvijas pirmskara normatīvajiem aktiem, attiecīgi motivējot pierādīšanas nastas sadalījumu starp procesa dalībniekiem, kad nodibinātas netipiskas situācijas, kas (pretstatā parasti

sagaidāmām civiltiesiskās apgrozības attiecībām) prasa īpašu, saprātīgam vērotājam ticamu skaidrojumu. Pierādīšanas pienākuma sadalījumam starp prāvniekiem strīdos, kuru pamatā ir darījumi ar netipisku raksturu, Augstākā tiesa ir pievērsusies 2017.gada 29.novembra spriedumā lietā SKC-266/2017 (C04277105).

[18.5] Izskatāmajā lietā kreditors apstrīdējis nekustamā īpašuma atsavināšanas līgumu kā fiktīvu, kas izskata pēc noslēgts starp parādnieci un viņas vīramāti nolūkā kaitēt kreditora interesēm. Atbildētājas rīcību, nobēdzinot mantu, kas liedz kreditoram saņemt saistības izpildījumu no parādnieces, prasītāja saistījusi ar Civillikuma 1415.pantā paredzētajām tiesiskajām sekām.

Lai gan pirmās instances tiesas norādītais par nepieciešamību vērtēt apstrīdētā darījuma dalībnieku gribas īstumu un darījuma mērķi ir pareizs un atbilst Civillikuma 1415.panta jēgai, taču, kā tas izriet no turpmāk minētiem motīviem, tiesa darījuma noslēgšanas apstākļus un darījuma dalībnieku gribas patieso motīvu nav skaidrojusi.

[18.6] Lietā nav strīda par apstākli, ka starp atbildētāju un atbildētāju 2 2000.gada 31.oktobrī noslēgts laulāto līgums par laulāto visas mantas šķirtību (1.sējums, lietas 181.-182., 209.-211.lapa). Kā arī nav strīda, ka atbildētāja 3 ir atbildētāja 2 māte. Atbildētāji nav apstrīdējuši faktu, ka atbildētāja 3 no 2011.gada (pēc atbildētāja 2 sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē no 2008.gada) dzīvo pansionātā.

[18.6.1] Noskaidrots, ka atbildētāja attiecībā uz noslēgtajiem Pirkuma līgumu 1 un Pirkuma līgumu 2 norādījusi, ka 2007.gada 30.janvārī starp atbildētāju 3 kā aizdevēju un atbildētāju kā aizņēmēju tika noslēgts aizdevuma līgums par 50 000 *euro* aizdevumu (1.sējums, lietas 171.-172.lapa).

[18.6.2] Lietā nav strīda par to, ka atbildētājai bija reģistrētas īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/, pamatojoties uz 2007.gada 29.jūnija pirkuma līgumu, kā arī bija reģistrētas īpašuma tiesības uz /Nosaukums B/, pamatojoties uz 2009.gada 30.novembra vienošanos par īpašuma nodošanu par parāda procentiem. Minētie īpašumi bija atbildētājas kā laulātās atsevišķā manta.

[18.6.3] Lietā nav strīda par /Nosaukums A/un /Nosaukums B/noteikto pirkuma-pārdošanas maksu. No Pirkuma līguma 1 un Pirkuma līguma 2 (1.sējums, lietas 91.-94., 98.- 101.lapa) redzams, ka tajos iekļauta vienošanās, ka pirkuma maksu par nekustamo īpašumu pircēja samaksā pārdevējai pie šī līguma parakstīšanas, dzēšot aizdevuma daļu, kas noslēgts starp līdzējām, pamatojoties uz 2007.gada 30.janvāra Aizdevuma līgumu un pārdevēja ar savu parakstu uz šī līguma apliecina pirkuma maksas saņemšanu pilnā apmērā.

[18.6.4] No atbildētāju sniegtajiem paskaidrojumiem ir konstatēts, ka nekustamo īpašumu atsavināšanas mērķis bija /pers. C/ vēlme atgūt /pers. A/ izsniegto aizdevumu 50 000,00 *euro* apmērā, kā rezultātā /pers. A/ un /pers. C/ vienojās par nekustamo īpašumu atsavināšanu, kas bija izdevīgi abām atbildētājām.

Taču tajā pat laikā, kā pamatoti norādīts apelācijas sūdzībā, pirmās instances tiesai vajadzēja vērtēt, kāpēc pastāvot diviem kreditoriem – prasītājam un /pers. C/, /pers. A/ uzskatījusi /pers. C/ - ģimenes locekli, kuras izsniegtais aizdevums bija bezprocentīgs un beztermiņa, par prioritāru kreditoru, kā rezultātā nodevusi visu sev piederošo mantu tikai vienam kreditoram, nerēķinoties ar cita kreditora – prasītāja, interesēm.

Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka atbildētāja izvēlējās apmierināt tikai vienu kreditoru un izvairīties no saistību izpildes pret prasītāju. Par to liecina arī fakts, ka atbildētāja no 2012.gada augusta vispār pārstāja veikt maksājumus, apzinoties, ka strīdus nekustamie īpašumi ir atsavināti un pret viņiem nebūs iespējams veikt piedziņu.

[18.6.5] Pirmās instances tiesas ieskatā, atbildētājai, uzņemoties saistības pret atbildētāju 3 un iegādājoties nekustamos īpašumus, un pēc tam nekustamos īpašumus atsavinot atbildētājai 3, tādējādi dzēšot uzņemtās saistības pret atbildētāju 3, mantiskais un finansiālais stāvoklis palicis faktiski nemainīgs, tas ir, tāds kāds tas bija laikā, kad atbildētāja uzņēmās saistības pret prasītāju un pretēji prasītājas norādītājam uzskata, ka nav pamata atzīt, ka ar minētajiem darījumiem atbildētāja būtu samazinājusi savu mantu attiecībā uz to, kāda tai bijusi nodibinot saistības pret prasītāju.

Zemgales apgabaltiesa uz šo argumentu norāda, ka tas ir nepamatots, jo lietas izskatīšanas gaitā netika konstatēts, ka /pers. A/ naudu no /pers. C/ būtu aizņēmusies ar mērķi iegādāties nekustamos īpašumus, tāpat lietā nav ticis izvērtēts /pers. A/ finansiālais stāvoklis laikā, kad /pers. A/ uzņēmās saistības pret prasītāju. Līdz ar to secināms, ka tas ir tiesas subjektīvais viedoklis, kas ir pretrunā ar lietā esošiem pierādījumiem kopsakarā.

Lietā nav noskaidrots, kur atbildētāja izlietoja un no kādiem līdzekļiem iegādājās /Nosaukums A/, jo aizdevuma līgums ar atbildētāju 3 noslēgts 2007.gada 30.janvārī, bet /Nosaukums A/iegādātas, pamatojoties uz 2007.gada 29.jūnija pirkuma līguma par 59550,- *euro*. Minētais norāda uz to, ka atbildētājs, neskatoties uz to, ka veica samazinātu maksājumu aizdevuma apmaksai, ir radusi iespēju iegūt naudas līdzekļus, kurus ieguldīt nekustamā īpašuma iegādē. Par to liecina arī /Nosaukums B/iegādes pamatojums – vienošanās par īpašuma nodošanu par parāda procentiem. Minētais kopumā norāda uz to, ka atbildētājai veicot dažādas darbības, viņas mantiskais stāvoklis ir tikai palielinājies. Atsavinot nekustamos īpašumus, atbildētājai 3 par simbolisku samaksu, atbildētājas mantiskais stāvoklis ir pasliktinājies, jo atbildētājai vairs nav aktīvu, nav iespēju gūt labumu no tā, ka SIA "/Nosaukums D/", kura apsaimniekoja nekustamo īpašumu.

[18.6.6] Tāpat pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka tas vien apstāklis, ka /pers. A/ darījumus slēdza ar savu vīra māti, nevar uzreiz tikt vērtēts kā tāds, kas būtu pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kurš vērsts uz to lai apietu likumu, bet kā pamatoti norādījis apelators, tiesa nav veltījusi šim apstāklim pastiprinātu uzmanību, neskatoties uz to, ka praksē nereti tieši darījumi starp saistītajām personām tiek atzīti par fiktīviem, kā arī nav ņēmusi vērā judikatūru, piemēram, LR Augstākās tiesas Senāta 2002. gada 27. februāra spriedumu lietā Nr. SKC-91.

Šeit arī ņemama vērā pirmskara Senāta iedibinātā judikatūra, kas bija mērķēta uz tajā laikā veiktajiem darījumiem starp personām, starp kurām valda savstarpējā uzticamība un kopēji mērķi kopējas mantas pasargāšanā.

Zemgales apgabaltiesa atrod, ka darījumu slēgšanai ar atbildētāju 3 nebija ierobežojumu un, vērtējot vienu darījumu noslēgšanu starp atbildētāju un atbildētāju 3, nav saskatāms pamats apšaubīt šī darījuma tiesiskumu. Tomēr izvērtējot visu atbildētāju veikto darījumu norises kārtību, apstākļus, darījuma summas, faktu, ka atbildētāja apzinājās, ka nespēj pildīt pret prasītāju aizdevuma saistības pilnā apmērā, par ko norāda fakts, ka 2011.gadā atbildētāja ir vērsusies pie prasītāja ar lūgumu veikt grozījumus aizdevuma līgumā, jo nespēj veikt maksājumus, norāda uz to, ka izvēlētā atbildētāja 3, ir ar nodomu saglābt nekustamos īpašumus savā pārvaldībā.

Minētais kopumā norāda uz to, ka atbildētāja, nevis atsavināja nekustamo īpašumu trešajai personai par tirgus vērtību un guva lielāko iespējamo labumu, no kuras varētu apmierināt ne tikai atbildētājas 3 pretenzijas, bet daļēji dzēst saistības pret prasītāju, bet dzēsa saistības pret atbildētāju 3 un turpināja faktiski saimniekot šajā nekustamajā īpašumā. Turklāt, pamatojoties uz Ekonomikas ministrijas 2011.gada 18.marta lēmuma pamata, SIA "/Nosaukums D/" tika dota atļauja uzsākt elektroenerģijas ražošanas iekārtas ieviešanu /Nosaukums A/(lietas 1.sējums 220.lapa). Faktiski var izdarīt secinājumus, ka atbildētāji ir vēlējušies /Nosaukums A/attīstīt ne tikai elektroenerģijas ražošanu, bet veikt viesu mājas būvniecību, vienlaikus par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstot atbildētāju 3, lai prasītājam nebūtu iespējams vērst piedziņu pret šo nekustamo īpašumu, atbildētājai un atbildētājam 2 paliekot par faktisko nekustamā īpašnieku pārvaldnieku. Fakts, ka viesu māja, iespējams, nav uzbūvēta un elektroenerģijas ražošana nenotiek /Nosaukums A/, nepadara par nenotikušām darbības, kas notika atbildētājai un atbildētājai 3 2011.gadā slēdzot pirkuma līgumus.

[18.6.7] Pirmās instances tiesa secinājusi, ka lietā nav iegūts apstiprinājums tam, ka noslēgtie darījumi varētu būt noslēgti ar atpakaļejošu datumu, un ka tas ir tikai prasītāja subjektīvais pieņēmums, bet tai pat laikā nav noskaidrots, kāpēc nekustamo īpašumu pirkuma līgumi bija noslēgti 2011.gada septembrī, savukārt nostiprinājuma lūgumi /pers. C/ īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatā bija parakstīti un iesniegti zemesgrāmatā tikai 2012.gada 15.oktobrī, t.i., tajā laikā, kad pastāvēja no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu kavējumi, kad /pers. A/ pēc vairākiem Aizdevuma līguma restrukturizācijas grozījumiem bija jāatgriežas pie pilnā aizdevuma maksājuma, mēnesi pirms prasītājs nosūtījis /pers. A/ vēstuli par pirmstermiņa

atkāpšanos no Aizdevuma līguma.

Protams, var piekrist pirmās instances tiesas secinājumam, ka normatīvajos aktos nav strikti noregulēts konkrēts termiņš, kad nekustamā īpašuma ieguvējam būtu jāvēršas zemesgrāmatā ar lūgumu nostiprināt savas īpašuma tiesības, tomēr parasti nekustamo īpašumu pirkuma un pārdevuma darījumi ir nozīmīgi darījumi gan pārdevējam, gan pircējam, un, balstoties uz dzīvē gūtiem novērojumiem, ir jāsecina, ka pārsvarā pircēji nevilcina ar savu īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, jo atbilstoši Civillikuma 994.pantam par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatās.

Zemgales apgabaltiesa ņem vērā to, ka atbildētāja atzīst, ka 2011.gadā ir vērsusies pie prasītāja un norādījusi, ka nespēj veikt maksājumus atbilstošo noteiktajam grafikam. Minētais netieši norāda uz to, ka atbildētājai apzinoties, ka nespēj veikt maksājumus pilnā apmērā ir noslēgusi nekustamo īpašumu atsavināšanas darījumus. Līdz ar to, nav izšķirošas nozīmes tam vai nodoms atbildētājai pārdot nekustamos īpašumus atbildētājai 3 ir radies 2011.gadā vai 2012.gadā, kaut arī atbildētājas darbības neveikt maksājumus no 2012.gada augusta liecina par to, ka darījumu patiesais slēgšanas laiks varētu būt 2012.gads, bet kā jau tika atzīts, tad tas nemaina atbildētāju nodomu, slēdzot pirkuma līgumus.

[18.6.8] Attiecībā uz /pers. C/ subjektīvo mērķi darījumu noslēgšanai, tiesas kolēģija norāda sekojošo.

No /pers. C/ paskaidrojumiem izriet, ka nekustamo īpašumu iegāde bija saistīta ar vēlmi "uzbūvēt sev vietiņu mierīgām vecumdienām". Tomēr norādāms, ka izskatāmajā lietā Zemgales rajona tiesa nav ņēmusi vērā apstākli, ka pēc nekustamo īpašumu iegādes, /pers. C/ nav veikusi darbības, lai realizētu savu subjektīvo mērķi, respektīvi, lietas materiālos atrodas tikai /pers. C/ pasūtītais Tehniskais projekts viesu mājas (citas īslaicīgas apmešanās ēkas) būvniecībai. Visticamāk, kā norādīts apelācijas sūdzībā, viesu mājas būvniecība bija paredzēta Nekustamā īpašuma Nr.1 nomnieka - SIA "/Nosaukums D/", saimnieciskajai darbībai, nevis /pers. C/ personīgajām vajadzībām, turklāt kā noskaidrots, nekustamo īpašumu pārdošanas brīdī (2011.gadā) /pers. C/ dzīvesvieta bija /vieta/ veco ļaužu pansionātā "/Nosaukums E/", un līdz brīdim, kad /pers. C/ atdāvināja Nekustamos īpašumus savam dēlam /pers. B/ (2017.gadā), viņa tā arī nebija pārvākusies uz dzīvošanu Nekustamajā īpašumā Nr.1 vai Nekustamajā īpašumā Nr.2, un joprojām dzīvo pansionātā. Pēc atbildētāja 2 sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē, tad būvējamais nekustamais īpašums ir ar lielu platību un ir bijis domāts komercdarbībai, kas norāda uz to, ka atbildētāja 3 dzīvošanai tas nebija paredzēts.

Zemgales apgabaltiesa nevar piekrist pirmās instances tiesas norādītajam, kas pausts apgalvojuma formā, ka tiesai ir jāvērtē darījuma dalībnieku gribas īstums un darījuma mērķis, ņemot vērā tikai tos apstākļus, kādi pastāvējuši darījuma noslēgšanas brīdī. Šādam apgalvojumam strīdos par darījuma fiktīvo raksturu nav objektīva pamata, jo darījuma dalībnieku rīcība arī pēc darījuma noslēgšanas var liecināt, ka pusēm nav bijis patiess nodoms civiltiesiski saistīties.

Tā parasti sagaidāmās civiltiesiskās apgrozības attiecībās, kur bijis nodoms nodibināt nekustamā īpašuma pirkuma līguma tiesiskās attiecības, parasti seko jaunā īpašnieka darbības nolūkā rīkoties ar īpašumu kā savu, atbilstoši tam mērķim, kādēļ īpašums, tika pirkts. Ja šādas darbības neseko un līguma slēdzēju faktiskajās attiecībās nekas nemainās, piemēram, atsavinātājs turpina lietot īpašumu un no īpašuma ieguvēja skatupunkta iztrūkst jebkāds ekonomisks pamatojums īpašuma lietojuma pieļaušanai, tas liecina par netipisku situāciju, kura kopsakarā ar pārējiem apstākļiem lietā var norādīt uz apstrīdētā darījuma noslēgšanas patieso mērķi (*Latvijas Republikās Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 28.maija spriedums lietā Nr. C04219514, SKC-82/2018).*

Šajā sakarā tiesību doktrīnā teikts, ka, lai noskaidrotu lietas patiesos apstākļus, fakti ir jāvērtē to kopumā, nevis izolēti. Atsevišķu faktu atlase un to kļūdaina interpretācija neļauj atklāt patiesību. Atsevišķi fakti, izrauti no kopsakarības, zaudē pierādījuma spēku *(sk. A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumu. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 80.- 83.lpp.).*

[18.6.9] Tāpat šajā sakarā svarīgi minēt, ka uz Nekustamo īpašumu Nr.1 ir nostiprināta nomas tiesība līdz 2026.gadam, pamatojoties uz 2011.gada 25.februārī starp /pers. A/ un SIA "/Nosaukums D/", kuru kā /amats/ pārstāvēja /pers. A/, noslēgto Zemes nomas līgumu, saskaņā ar kuru /pers. A/ par nomas maksu 27 434,00 *euro* gadā iznomāja Sabiedrībai Nekustamo īpašumu Nr.1.

Noma ir viens no Civillikumā paredzētajiem darījumiem, ar kura palīdzību persona var iegūt tiesisku tiesību lietot svešu lietu. Nomas līgums zemesgrāmatā ierakstīts kā apgrūtinājums, kas atbilstoši Civillikumam 2174.pantam, kas nosaka, ka "Ierakstot nomas vai īres līgumu zemes grāmatās, nomnieks vai īrnieks iegūst lietu tiesību, kas ir spēkā arī pret trešām personām" bija saistošs arī jaunajam Nekustamā īpašuma Nr.1 īpašniekam /pers. C/.

Tādējādi, kā pamatoti uzsvērts apelācijas sūdzībā, iegādājoties Nekustamo īpašumu Nr.1, /pers. C/ nevarēja nezināt, ka Nekustamais īpašums Nr.1 līdz 2026.gadam ir iznomāts Sabiedrībai un nevar tikt izmantots /pers. C/ personīgajām vajadzībām. Pierādījumu, ka minētais Nomas līgums ir izbeigts, lietā nav. Tāpat lietā nav pierādījumu, ka /pers. C/, būdama Nekustamā īpašuma īpašniece līdz 2017.gada decembrim, saņemtu no Nomas līguma izrietošos nomas maksājumus kā to paredz Civillikuma 2174.pants.

No lietas materiāliem redzams, ka Sabiedrība veic komercdarbību strīdus nekustamā īpašumā un nodarbojas ar samu audzēšanu, kas tiek tirgoti tirdzniecības vietās (lietas 1.sējums 108.-109.lapa).

Pirmās instances tiesa šim argumentam nav devusi objektīvu novērtējumu, spriedumā norādot, ka tiesas ieskatā nav izšķirošas nozīmes prasītāja norādītajiem apstākļiem, ka uz /Nosaukums A/nostiprināta nomas tiesība par labu Sabiedrībai, uzskatot, ka minētais pats par sevi neizslēdz pušu patieso gribu civiltiesiski saistīties un nenorāda uz darījumu fiktīvo dabu.

Prasītāja ieskatā, kam Zemgales apgabaltiesa pievienojas, pirmās instances tiesa lietas apstākļu skaidrošanu veikusi selektīvi, nevis to kopsakarībā, kas liedz gūt pareizu, objektīvai realitātei atbilstošu priekšstatu par izskatāmo strīdu.

/pers. C/ darbības nolūkā rīkoties ar Nekustamajiem īpašumiem vai gūt no tiem kādus labumus, lietas materiālos nav, līdz ar to nav saprotams, izvērtējot kādus atbildētāju iesniegtos pierādījumus, pirmās instances tiesa ir nonākusi pie secinājuma, ka /pers. C/ nekustamos īpašumus valdījusi vairākus gadus un veikusi ieguldījumus nekustamo īpašumu uzlabošanas un vērtības palielināšanai, jo tas ar pierādījumiem neapstiprinās.

Tāpat nav ticami atbildētāju apgalvojumi, ka nomas maksu par /Nosaukums A/lietošanu atbildētājs 2 nesaņem, jo neskatoties uz to, ka elektroenerģijas ražošanas iecere, iespējams, nav vainagojusies ar pozitīvu rezultātu, nekustamais īpašums "/Nosaukums A/" nes labumu Sabiedrībai, kas veic savu komercdarbību šajā īpašumā.

[18.6.10] Prasītāja apelācijas sūdzībā kritiski vērtē Zemgales rajona tiesas secinājumu, ka nevar viennozīmīgi atzīt, ka laikā, kad /pers. A/ 2011.gada septembrī atsavināja nekustamos īpašumus, viņai būtu bijuši tādi Aizdevuma maksājumu kavējumi, kurus prasītāja būtu bijusi uzskatījusi par būtiskiem.

Zemgales apgabaltiesa pievienojas apelatora viedoklim, ka nebija pamata vērtēt, vai kavējumi ir būtiskie vai nē, jo ar prasītāja iesniegtajiem pierādījumiem ir apstiprināts, ka laikā, kad notikuši nekustamo īpašumu atsavināšanas darījumi, /pers. A/ un /pers. B/ (to pierāda arī veselības sarežģījumi no 2007.gada (lietas 1.sējums 187.lapa)) bija grūtības aizdevuma atmaksā, kuras patiesībā radušās jau 2008.gadā, kad tika parakstīti pirmie restrukturizācijas grozījumi par aizdevuma maksājumu atlikšanu.

To apliecina arī /pers. A/ 2011.gada 27.jūnija iesniegums prasītājam, saskaņā ar kuru /pers. A/ lūdz pagarināt viņai labvēlīgos Aizdevuma līguma nosacījumus (mini maksājumu), sakarā ar to, ka ir lielas grūtības nomaksāt kredītu. Šis iesniegums netika pievienots lietas materiāliem, bet /pers. A/ tiesas sēdē ir apstiprinājusi, ka šādu iesniegumu ir iesniegusi prasītājam.

Līdz ar to secināms, ka darījumu noslēgšanas laikā /pers. A/ nespēja veikt aizdevuma maksājumus pilnā apmērā, un, apzinoties, ka prasītājs

turpmāk nevarēs piedāvāt aizņēmējai tik labvēlīgus Aizdevuma līguma nosacījumus, kā rezultātā tuvākajā laikā būs jāatsāk veikt aizdevuma pilno maksājumu, /pers. A/ ir nolēmusi formāli atbrīvoties no nekustamajiem īpašumiem, lai izvairītos no parāda piedziņas uz tiem.

[18.7] Kā jau iepriekš spriedumā norādīts 2017.gada 10.decembrī starp atbildētāju 3 un atbildētāju 2 tika noslēgts dāvinājuma līgums, saskaņā ar kuru atbildētāja 3 atdāvināja savam dēlam – atbildētājam 2, /Nosaukums A/. Tāpat šajā datumā starp tām pašām pusēm noslēgts otrs dāvinājuma līgums, saskaņā ar kuru atbildētāja 3 atdāvināja atbildētājam 2 sev piederošo īpašumu /Nosaukums B/.

Atbildētāja 2 īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/nostiprinātas 2018. gada 4. janvārī, savukārt uz /Nosaukums B/2018.gada 5.janvārī. Nekustamos īpašumus atbildētājs 2 ieguvis savā īpašumā uzreiz pēc tam, kas ar tiesas spriedumu izbeigts atbildētāja 2 maksātnespējas process.

No notikumu hronoloģijas ir skaidri redzams, ka aizņēmēji, iestājoties finansiālajām grūtībām, uz pirkuma līgumu pamata atsavināja atbildētājai piederošos nekustamos īpašumus savam ģimenes loceklim, izvairoties no prasītājas prasījumu vēršanas pret tiem, bet paturot mantu ģimenē. Savukārt, uzreiz pēc tam, kad atbildētājam 2 tika izbeigts maksātnespējas process, nekustamos īpašumus uz dāvinājuma līgumu pamata ieguvis atbildētājs 2, pret kuru prasītāja vairs nevar izlietot savas prasījuma tiesības, jo šie nekustamie īpašumi atzīti par laulātā atsevišķo mantu.

Līdz ar to Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka var izdarīt pamatotu secinājumu, ka nekustamo īpašumu atsavināšanas mērķis bija izvairīšanās no saistību izpildes pret prasītāju, saglabājot nekustamos īpašumus aizņēmēju īpašumā un pārvaldībā.

[18.8] Ievērojot, ka darījums slēgts ar ļoti tuvu radinieci, Zemgales apgabaltiesa pieņem, ka šī persona zināja par parādnieka nolūku kaitēt kreditora interesēm, jo pretējo nav pierādījušas ne atbildētāja /pers. A/, ne /pers. C/. Nav pierādīta izteikta nepieciešamība atsavināt nekustamo īpašumu.

Papildus tam, ka /pers. A/ zināja, ka kreditors vērsīs piedziņu pret viņu, arī /pers. C/ rīcība, noslēdzot pirkuma līgumu, nav uzskatāma par veiktu labā ticībā, jo viņa zināja, ka pirkuma līgums ir slēgts /pers. A/ interesēs, lai saglabātu aktīvu, uz kuru kreditors var vērst piedziņu.

Secināms, ka darījuma mērķi - izvairīties no piedziņas vēršanas uz nekustamo īpašumu, tādējādi arī /pers. C/ kā labticīgu nekustamā īpašuma ieguvēju likums neaizsargā.

[18.9] Pirmās instances tiesa norādīja, ka nav pamata apšaubīt atbildētājas un atbildētājas 3 pirkuma līgumos noteikto /Nosaukums A/un /Nosaukums B/pirkuma maksu, ievērojot pušu privātautonomijas principu, kā arī pušu starpā pastāvošās tiesiskās attiecības, uzsverot, ka balstoties uz dzīvē gūtiem novērojumiem, var piekrist atbildētājas norādītajam, ka 2011.gadā lauksaimniecības zemes vērtība nebija augsta.

Civillikuma likuma 1.pants nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Labas ticības princips nozīmē to, ka katram savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ievērojot citu personu pamatotās intereses. Saskaņā ar labas ticības principu personai var tikt liegta subjektīvo tiesību īstenošana vai pat subjektīvo pienākumu izpilde, ja izrādās, ka otras puses pretējās intereses saskaņā ar likuma mērķi un konkrētās lietas apstākļiem ir atzīstamas par svarīgākām *(K.Balodis. Ievads civiltiesībās.-Rīga: Zvaigzne ABC, 2007, 141. lpp).*

Civillikuma 1415.pantā noteikts, ka neatļauta un nepieklājīgas darbība, kuras mērķis ir pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kura vērsta uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā nevar būt par darījuma priekšmetu.

Civillikuma 1412.panta izpratnē mērķis ir juridisks fakts, kas tiek sasniegts ar konkrēto darbību, piemēram, īpašuma tiesības rašanās darījuma rezultātā (mērķis ir nodibināt lietu tiesību). Šis mērķis ir objektīvi (ārēji) konstatējams, un tā novērtēšanai nav nepieciešams iedziļināties darījuma dalībnieku rīcības patiesajos motīvos (objektīvais mērķis). Savukārt Civillikuma 1415.panta izpratnē jēdziens „mērķis" ir darījuma dalībnieku subjektīvās vēlmes, ko darījuma dalībnieks vēlas realizēt, veicot darījumu (piem., iegūt īpašuma tiesības darījuma rezultātā, lai vēlāk šo īpašumu likumīgi izmantotu augļu gūšanai, vai noziedzīgu darbību veikšanai). Šis mērķis nav objektīvi (ārēji) konstatējams, jo tā izzināšanai nepieciešama darījuma dalībnieka gribas patieso motīvu noskaidrošana (subjektīvais mērķis) *(Tiesu prakses apkopojums. Par Civillikuma 1415.panta piemērošanu, Augstākā tiesa, 2008.gads).*

Personas gribas autonomijas princips nozīmē brīvību slēgt tādu darījumu, kādu persona vēlas, tai piešķirot plašas iniciatīvas tiesības. Taču šai brīvībai ir savas robežas, kuras nosaka princips, ka juridiskais akts nedrīkst būt pretrunā ar civiltiesiskās sabiedrības mērķiem. Labu tikumu pārkāpums var būt divējāds – izrietēt no darījuma satura vai arī pastāvēt, ņemot vērā apstākļus kopumā. Ar "darbības mērķi" Civillikuma 1415.pants saprot tās iekšējo mērķi (causa finalis), kas ir jānošķir no objektīvas jeb ārējas kauzas (t.i. tiesiskā pamata). Darījums, kurš pēc sava ārēja mērķa būtu spēkā, bet pēc iekšēja mērķa izdarīts, lai apmānītu pretējo vai trešo pusi, var tikt apstrīdēts. Tāpēc, vērtējot labu tikumu pārkāpumu, nevar aprobežoties ar darījuma priekšmeta izolētu izskatīšanu, bet jāņem vērā arī līdzēju motīvi un citi darījuma noslēgšanas apstākļi *(Krivcova E. Saistību tiesību komentāri. Jurista Vārds, 040.04.2006., Nr. 14 (417)).* Par pretēju labiem tikumiem un spēkā neesošu būtu atzīstams atsavinājuma līgums, kas ir noslēgts ar nolūku izvairīties no saistību izpildes *(Slicāne E. Labi tikumi un to nozīme darījumu tiesiskajās attiecībās. Jurista Vārds, 19.04.2005., Nr. 14 (369)).*

Civillikuma 1438.pants nosaka, ja griba izteikta tikai skata pēc, tad tai nav nekādu tiesisku seku, ja vien ar to nav saistīts prettiesīgs trešās personas maldinājums.

Tiesību doktrīnā ir atzīts, ka gribas izteikumi tikai izskata pēc nozīmē to, ka gribas faktiski nav, nav vēlēšanās sev radīt tiesiskas sekas *(Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Mans īpašums, 2000, 43. lpp.).* Šādi darījumi atzīstami par šķietamiem jeb fiktīviem. Šķietamiem darījumiem raksturīgs tas, ka to dalībnieki nevēlas tiesisku seku iestāšanos, taču mēģina radīt patiesi gribēta un reāli notikuša tiesiska darījuma šķietamību. Šāds darījums ir absolūti spēkā neesošs. Darījumi, kurus parādnieks noslēdzis kreditoram par ļaunu, ir tādi darījumi, ar kuriem parādnieks, lai izvairītos no piespiedu piedziņas sakarā ar saistību neizpildi, fiktīvi nodod trešajām personām mantu vai tiesības uz mantu *(K. Balodis. Ievads civiltiesībās. Rīga, Zvaigzne ABC, 2007, 246., 247. lpp.).*

Tiesu praksē un tiesību doktrīnā izteikts apsvērums, ka gadījumos, kad prasība celta, pamatojoties uz Civillikuma 1415. vai 1438. pantu, darījumu var lūgt atzīt par spēkā neesošu ikviens, kam ir pamatota interese šī darījuma spēkā neesamībā, turklāt tiesa šādu darījumu var atzīt par spēkā neesošu arī pēc savas iniciatīvas (ex officio). *(A. Grūtups, E. Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums.-Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 217. lpp; 28 Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 14. februāra spriedums lietā Nr. SKC-30).*

Zemgales apgabaltiesa to vērtē kā ekonomiski nepamatotu darījuma summu. Par to pierāda arī fakts, ka /Nosaukums A/kadastrālā vērtība, kas ir krietni mazāka par tirgus vērtību, uz 2011.gada 10 septembri bija 17885 Ls (lietas 1.sējums 110.lapa).

[18.10] Apelācijas instances tiesa pilnībā pievienojas prasītājas viedoklim, ka pirmās instances tiesa nav noskaidrojusi noslēgto darījumu subjektīvo mērķi, t.i., kura dēļ un kura pēc tiek slēgti darījumi, kā rezultātā nav noskaidrota patiesība lietā.

Izvērtējot pierādījumus lietā, Zemgales apgabaltiesai ir pamats uzskatīt, ka /pers. A/ un /pers. C/ gribas patiesais motīvs nebija tiesiski saistīties, bet tikai radīt priekšstatu trešajām personām, t.sk., prasītājam, par noslēdzamo darījumu nopietnību. Jāpiekrīt apelācijas sūdzībā norādītajam, ka nelabticīgas personas, jo īpaši situācijās, kad tās izvairās no savu parāda saistību izpildes pret kreditoriem, ļoti bieži mēdz it kā ārējās formas ziņā juridiski korektos līgumos ietērpt darījumos, kuru vienīgais, patiesais un īstais mērķis ir radīt būtiskus šķēršļus kreditoriem to centienos vērst piedziņu uz parādnieka īpašumu.

Šajā lietā tas izpaužas tādejādi, ka /pers. A/ ar viņai pietuvinātu cilvēku (ģimenes locekli) starpniecību ir radījusi apstākļus, ka nekustamie īpašumi tikuši atsavināti, radot iespaidu, ka tie juridiski maina īpašniekus, lai /pers. A/ tādejādi juridiski atbrīvotos no savas mantas, bet faktiski saglabātu lietošanas tiesības uz nekustamajiem īpašumiem.

Zemgales rajona tiesa nav ņēmusi vērā tādas fiktīvo darījumu raksturojošas pazīmes, kā, piemēram: apstākli, ka darījumi ir noslēgti brīdī, kad /pers. A/ pastāvēja grūtības aizdevuma atmaksā; ka darījumi ir noslēgti ar saistīto personu – ģimenes locekli; ka /pers. C/ paskaidrojumos norādītais mērķis nekustamo īpašumu iegādei (t.i., mājas uzbūve mierīgām vecumdienām) lietas izskatīšanas gaitā netika pierādīts; ka darījumos ir ekonomiski nepamatotā darījuma summa; ka /pers. A/ paskaidrojumos norādītais mērķis nekustamo īpašumu pārdošanai (t.i., dzēst saistības pret /pers. C/ un veltīt vairāk naudas līdzekļus prasītāja saistību izpildei) neatbilst patiesībai; ka saņemtā pirkuma maksa netika novirzīta no Aizdevuma līguma izrietošo saistību dzēšanai; ka /pers. A/ joprojām lieto nekustamos īpašumus, izmanto tos saimnieciskajai darbībai, Nekustamajam īpašumam Nr.1 ir nostiprināta nomas tiesība līdz 2026. gadam par labu SIA "/Nosaukums D/", kurā /pers. A/ darbojas kā /amats/. Šos būtiskos apstākļus, kuriem var būt nozīme strīda pareizā izšķiršanā, pirmās instances nav vispusīgi izvērtējusi, kā rezultātā nav nodibinājusi priekšnoteikumus Civillikuma 1415. panta piemērošanai.

Šajā konkrētajā lietā nedrīkstēja pieļaut šauru atsevišķu darījumu apskatīšanu atrauti no citām atbildētāju darbībām. Ir jānodrošina, ka „apstrīdama darījuma" jēdziena interpretācija ietver ne tikai atsevišķu līgumu un tā izpildi - analīzi, bet atbildētāju darbību kopumu. Pretējā gadījumā pastāv risks, ka darījuma apstrīdēšanas normas vispār nevar tikt piemērotas, kā rezultātā šo tiesību normu mērķis ne pie kādiem apstākļiem netiks sasniegts.

Norādāms, ka pirmās instance tiesa aprobežojās tikai ar pašas darbības kā tādas novērtēšanu, neiedziļinoties un neanalizējot mērķus un to atbilstību likumam, kuru dēļ šī darbība ir veikta.

Izskatot lietu, jautājumā par patiesības noskaidrošanu tiesa nekādā ziņā nav vienaldzīga skatītāja, kas pasīvi uztver to, ko puses ceļ tai priekšā, un pie tam tādā apgaismojumā, kādu piešķir apstākļiem viena vai otra puse. Gluži otrādi, lai gan pierādījumus iesniedz vai uz tiem atsaucas katra no pusēm, tiesai tomēr uz tiem jāraugās kritiski, jānoskaidro to objektīvā vērtība un jācenšas noskaidrot patiesos faktiskos apstākļus, kam galarezultātā jānoved pie patiesības *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 176.lpp., Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 332.-333.lpp., kā arī sal. arī Civilprocesa likuma 8.pantu, 93.panta ceturto daļu, 149.pantu, 167.pantu)".*

Šajā sakarā Zemgales apgabaltiesa vēlas uzsvērt spriedumā lietā Nr. C04219514, SKC-82/2018 Senāta izdarītās atziņas – *"[..] kad nodibinātas netipiskas situācijas, kas (pretstatā parasti sagaidāmām civiltiesiskās apgrozības attiecībām) prasa īpašu, saprātīgam vērotājam ticamu skaidrojumu*." Nekustamo īpašumu atsavināšanas darījumi, kad aizņēmējiem radās grūtības aizdevuma atmaksā, ir netipiski darījumi, kuri prasa ticamu skaidrojumu, bet lietas izskatīšanas gaitā no atbildētāju sniegtajiem paskaidrojumiem to nav izdevies iegūt.

[18.11] Atsaucoties uz Civillikuma 1438., 1415.pantu un vērtējot pirkuma līgumus un dāvinājuma līgumus kopsakarā ar pušu sniegtajiem paskaidrojumiem un lietā esošajiem pierādījumiem, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka viss minēto pierādījumu kopums dod pamatu atzīt, ka pirkuma un dāvinājuma līgumi noslēgti ar mērķi, lai izvairītos no piedziņas vēršanas uz atbildētājas /pers. A/ mantu.

[18.12] Spriedums par pirkuma līgumu un dāvinājumu līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem ir pamats /pers. A/ īpašuma tiesību uz strīdus nekustamajiem īpašumiem nostiprināšanai zemesgrāmatā, un atzīstamas prasītāja tiesības vērst piedziņu uz atbildētājai /pers. A/ piederošajiem nekustamajiem īpašumiem "/Nosaukums A/" un "/Nosaukums B/", izpildot spriedumu daļā par naudas summu piedziņu Luminor Bank AS labā.

[18.13] Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa apstrīdēto darījumu noslēgšanas apstākļus un darījuma dalībnieku gribas patiesos motīvus nav skaidrojusi.

Apelācijas instances tiesā konstatēti tādi apstākļi un pierādījumi, kas ir par pamatu pretēju secinājumu kā pirmās instances tiesas spriedumā prasības noraidītajā daļā izdarīšanai, un prasības šajā daļā apmierināšanai.

[18.14] Zemgales apgabaltiesa nesaskata pamatu atbildētāju paskaidrojumos norādītajam, ka ir iestājies prasības celšanas noilgums. Šajā jautājumā Zemgales apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sniegtajam noilguma institūta izvērtējumam, noraidot atbildētāju lūgumu par prasības noraidīšanu dēļ noilguma.

[19] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

No atbildētājas par labu prasītājai piespriežama valsts nodeva par prasību (daļā par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu, noteikt tiesības vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu) 490 *euro* par prasības pieteikuma iesniegšanu, valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu 490 *euro* (lietas 2.sējums 130.lapa), kopā 980 *euro*.

[20] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.-434. pantu Zemgales apgabaltiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

atzīt par spēkā neesošiem starp /pers. A/ un /pers. C/ 2011.gada 10.septembrī un 2011.gada 11.septembrī noslēgtos pirkuma līgumus par /vieta/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/reģistrētā nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs /kadastra numurs A/, pārdošanu /pers. C/.

Atzīt par spēkā neesošiem starp /pers. A/ un /pers. C/ 2011.gada 10.septembrī un 2011.gada 11.septembrī noslēgtos pirkuma līgumus par /vieta/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/, reģistrētā nekustamā īpašuma /adrese B/, kadastra numurs /kadastra numurs B/, pārdošanu /pers. C/.

Atzīt par spēkā neesošu starp /pers. C/ un /pers. B/ 2017.gada 10.decembrī noslēgto dāvinājuma līgumu par /vieta/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/reģistrētā nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs /kadastra numurs A/, dāvināšanu /pers. B/.

Atzīt par spēkā neesošu starp /pers. C/ un /pers. B/ 2017.gada 10.decembrī noslēgto dāvinājuma līgumu par /vieta/ pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/, reģistrētā nekustamā īpašuma /adrese B/, kadastra numurs /kadastra numurs B/, dāvināšanu /pers. B/.

Atzīt prasītājas tiesības vērst piedziņu uz nekustamajiem īpašumiem/adrese A/, un /adrese B/, lai dzēstu no Aizdevuma līguma izrietošo parādu 86 126,60 *euro*.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu ārvalsts komersantam Luminor Bank AS, reģistrācijas Nr.11315936, tiesas izdevumus 980 *euro,* kas ieskaitāmi prasītājas norādītajā kontā Nr. /konta numurs/, Luminor Bank AS.

Noteikt atbildētājai sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Sprieduma sastādīts 2022.gada 19.maijā.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesā, Jelgavā un samaksājot drošības naudu 300 *euro* apmērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, Valsts kases kontā Nr./konta numurs/.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs A. Sniedzītis
Tiesnese D. Baltā
Tiesnesis R.Rinčs
Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu.

Dokumenta oriģināls glabājas Tiesu informatīvajā sistēmā.